

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C192 – BIN15**

zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme

van 20 april 2010

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Liesbeth Homans tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het niet invorderen van onbetaalde facturen door de Vlaamse intercommunales	3
Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, en tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de groepsaankoop 100 percent groene stroom van het provinciebestuur Antwerpen	
Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het vonnis in verband met de centralisering door het OCMW van bestellingen van stookolie	6
Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over risico-dragende participaties van gemeenten	11
Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over gemeenten uit de Vlaamse Rand die informele afspraken met bouwfirma's maken om zo veel als mogelijk aan Nederlandstaligen te verkopen	
Interpellatie van de heer Marino Keulen tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, en tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de praktijken van sommige gemeentebesturen in de Vlaamse Rand inzake de toewijzing van bouw kavels op hun grondgebied	
Vraag om uitleg van de heer Mark Demesmaeker tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de afspraken tussen gemeentebesturen en bouwpromotoren	
Vraag om uitleg van de heer Eric Van Rompuy tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over taalafspraken tussen bouwpromotoren en gemeentebesturen in de Vlaamse Rand	15

■

Voorzitter: mevrouw Annick De Ridder

Vraag om uitleg van mevrouw Liesbeth Homans tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het niet invorderen van onbetaalde facturen door de Vlaamse intercommunales

De voorzitter: Mevrouw Homans heeft het woord.

Mevrouw Liesbeth Homans: Voorzitter, minister, collega's, ik stel deze vraag om uitleg naar aanleiding van de gebeurtenissen in Antwerpen, meer bepaald bij de Antwerpse Waterwerken (AWW), over het niet invorderen van 6000 dossiers, die 1 miljoen euro zouden vertegenwoordigen.

De Vlaamse intercommunales vervullen belangrijke taken. Het is van groot belang dat zowel het bestuur als de financiële situatie van deze intercommunales in orde zijn. Uiteraard is de lokale autonomie van deze organen van groot belang, alsook de controle door de eigen bestuursorganen, bijvoorbeeld de raad van bestuur. Dit neemt echter niet weg dat bepaalde beslissingen zoals het systematisch weigeren in te vorderen van onbetaalde facturen – wat bij de AWW echt wel het geval was, want het was niet de eerste keer dat dit gebeurde –, vragen doen rijzen over het bestuur van en de controle op de Vlaamse intercommunales.

Deze vraag is ook al aan bod gekomen in de commissie Leefmilieu, waar de heren Reekmans en Hendrickx minister Schauvliege ondervroegen. Minister, aangezien u bevoegd bent voor de intercommunales, althans het toezicht erop, en Binnenlands Bestuur, wil ik u enkele vragen stellen.

In de algemene voorwaarden die de intercommunales hanteren, staat duidelijk vermeld welke procedures er worden gevolgd bij wanbetaling. Blijkbaar passen sommige intercommunales de door hen opgestelde algemene voorwaarden niet toe en onderneemt men geen stappen bij wanbetaling. Langs de andere kant kampen een aantal intercommunales met zware financiële moeilijkheden waardoor ze tariefverhogingen invoeren om de inkomsten op te krikken. In welke mate is de toezichthouder, aangesteld door de Vlaamse overheid, bevoegd om deze processen te controleren?

We kunnen veronderstellen dat deugdelijk bestuur, dat omschreven kan worden als het ontwerpen van adequate beslissingsstructuren en -processen met het oog op het creëren van aandeelhouderswaarde, met de voeten wordt getreden indien intercommunales systematisch onbetaalde facturen in hun resultaten inschrijven onder de rubriek 'afschrijvingen en waardeverminderingen'. In welke mate valt deze praktijk te rijmen met het streven naar deugdelijk bestuur?

Het systematisch niet invorderen van onbetaalde facturen zorgt voor tal van perverse effecten. De aandeelhouderswaarde daalt en klanten of gebruikers die wel correct hun facturen betalen, draaien op voor de kost van de onbetaalde facturen. In het geval van de AWW heeft schepen Bungeneers gezegd dat het aandeel van mensen die hun facturen niet kunnen betalen omdat ze in een bepaalde sociale klasse van inkomen vallen, zeer klein is. Het gaat dus om veel mensen die hun facturen niet betalen. Het gaat niet op dat de mensen die hun facturen wel correct betalen, daarvoor moeten opdraaien. Het rechtvaardigheidsgevoel wordt hier met voeten getreden. Kan er door de Vlaamse overheid geen paal en perk worden gesteld aan de praktijk van het niet invorderen van onbetaalde facturen?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mevrouw Homans, uw vraag om uitleg lokt principiële antwoorden uit. Aan mij en mijn administratie is met betrekking tot deze problematiek alleen de casus van de Antwerpse Waterwerken bekend. U hebt het over sommige intercommunales, maar we hebben geen weet van hetzelfde probleem in andere intercommunales: een voorzitter

die publiek aan de alarmbel trekt en zegt dat er te veel onbetaalde facturen zijn en er maatregelen moeten worden genomen.

Inzake het toezicht op de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden is de taak van de regeringscommissaris heel strikt omschreven in het decreet van 6 juli 2001. Dat toezicht houdt geen algemeen toezicht of geen goedkeuringstoezicht in. De regeringscommissaris kan alle beslissingen van de organen van deze verenigingen schorsen, die strijdig zijn met de wet, die de statuten schenden of die het algemeen belang schaden. Er moet een duidelijke beslissing zijn van de raad van bestuur of van het directiecomité, die ingaat tegen de wet, het statuut en het algemeen belang, zodat er kan worden geschorst.

Waar het hier over gaat – nalatigheid bij het invorderen van facturen – vormt een element van dagelijks bestuur dat wordt gevoerd door de directie, en dat ook wordt gedragen door de raad van bestuur, die niet telkens over elke individuele casus een beslissing neemt. Alleen als de raad van bestuur zou oordelen dat de uitvoering van het beleid niet conform de normen of het beleid verloopt dat de raad van bestuur heeft uitgestippeld, zal de raad van bestuur zijn verantwoordelijkheid moeten opnemen en correcties aanbrengen. Dat is wat de voorzitter nu aankondigt. Hij zegt: “Onze statutaire doelstellingen die onder andere doelstellingen zijn van goed bestuur, zorgen dat de vorderingen die u hebt op derden, worden geïnd.” Dat is een taak van de raad van bestuur wanneer wordt vastgesteld dat dit in het concrete dagelijks bestuur niet gebeurt.

U wijst terecht op de autonomie van de lokale besturen, ook wat de controle betreft. Ik wil er graag aan herinneren dat precies met het oog op deze controle, het decreet van 2001 de rol van de deelnemende gemeenten aanzienlijk heeft versterkt. De verplichting om hun afgevaardigden op de algemene vergadering, die de bestuurders kwijting moet verlenen, een duidelijk mandaat te geven, heeft als doelstelling dat de gemeenteraden de nodige aandacht geven aan het beleid van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Ook de opgelegde informatieverplichtingen vanwege de bestuurders dragen hiertoe bij. Noch de Vlaamse overheid, noch de regeringscommissaris kan deze rol opnemen.

De jaarrekeningen zijn niet aan het goedkeuringstoezicht van de Vlaamse Regering, van de regeringscommissaris, onderworpen. Om de nodige garanties in te bouwen voor de correcte vorm en inhoud van de rekeningen, heeft het decreet de controle voorgeschreven door onafhankelijke revisoren. Zij brengen jaarlijks verslag uit over hun bevindingen en leggen dit voor aan de algemene vergadering, en dus ook aan de deelnemende gemeenten. Indien de revisoren van oordeel zijn dat bepaalde afschrijvingen of waardeverminderingen niet stroken met een juiste boekhouding – volgens de voorzitter zou blijken uit de jaarrekeningen dat er een onaanvaardbaar hoog aantal onbetaalde facturen is – of met een correct financieel beleid, kunnen zij hiervan in hun verslag melding maken en wordt de raad van bestuur meteen voor zijn verantwoordelijkheid geplaatst.

De deelnemende gemeenten hebben de mogelijkheid hierover het beleid te interpellieren, en eventueel te sanctioneren. De revisorenverslagen van de afgelopen jaren bij de jaarrekeningen van de AWW hebben in geen enkel geval melding gemaakt van een falend debiteurenbeheer.

Het niet invorderen van achterstallige betalingen is geen voorbeeld van goed bestuur, indien dit systematisch gebeurt. Ik kan er me alleen maar over verheugen dat de voorzitter van de AWW die mening deelt en een structurele oplossing voorstaat. Om hieruit af te leiden dat de Vlaamse overheid onmiddellijk zelf maatregelen moet uitvaardigen en ingrijpen in het autonome beleid van de betrokken lokale besturen, lijkt mij een stap te ver. De publiciteit die dit concrete dossier omringt, zal hopelijk een aansporing zijn voor de overheden om, waar nodig, alerter op te treden en voldoende oog te hebben voor de beginselen van behoorlijk bestuur. Ik herhaal dat de deelnemende gemeenten krachtens het decreet over de mogelijkheid beschikken hierover het beleid te interpellieren.

De voorzitter: Mevrouw Homans heeft het woord.

Mevrouw Liesbeth Homans: Dank u, minister, voor uw uitgebreide antwoord. Ik wil toch nog eens verduidelijken dat ik er absoluut niet voor heb gepleit dat de Vlaamse overheid zou ingrijpen op de autonomie. Maar een bijkomend pervers effect in Antwerpen is dat het Lokaal Adviescomité (LAC) nu is ingeschakeld. Dat moet nu bepalen welk aandeel uit wanbetalers bestaat en welk aandeel uit mensen die daadwerkelijk hun factuur niet kunnen betalen. Wat de specifieke werking van het LAC in Antwerpen betreft, denk ik dat die mensen worden overspoeld met werk. Dat zijn allemaal vrijwilligers die daarvoor niet worden vergoed. Het LAC in Antwerpen heeft echt wel andere zaken te doen dan uitmaken wie er bereid was om zijn factuur te betalen.

Minister Geert Bourgeois: Wat dat laatste betreft, heb ik mij laten inlichten over de praktijk die AWW toepast. Vroeger kon men bij wanbetaling overgaan tot afsluiting van de kraan van de aansluiting. Dat kan nu niet meer. Er moeten procedures worden nageleefd. AWW heeft meegedeeld welke de procedure is: een factuur, een herinneringsbrief en dan een ingebrekestelling. De volgende fase voor particuliere klanten met een waterfactuur is dat ze worden doorgespeeld naar het OCMW, naar een LAC, met het verzoek tot afsluiting. Dan moet het OCMW met een regeling over de brug komen. Finaal wordt er uiteindelijk toch afgesloten. Voor alle andere facturen wordt de gerechtelijke weg bewandeld. Men gaat naar een advocaat met een voorafgaande minnelijke procedure. Dat dit leidt tot een grote werklast voor die LAC's, kan ik mij inbeelden. Maar we weten allemaal uit recente persberichten dat er meer wanbetalingen zijn bij de waterfactuur, die de laatste periodes heel wat duurder is geworden.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Mevrouw Homans, wij hebben dit debat ook in de commissie Leefmilieu gevoerd. In uw vraag valt mij iets op. U hebt het over het systematisch weigeren door de intercommunales om facturen in te vorderen. Als een van de redenen hiervoor noemt u de financiële moeilijkheden van sommige intercommunales. Zij moeten zwaar saneren. Ik heb bij de intercommunales eerder het gevoel dat het systematisch weigeren van het invorderen van facturen vaak met de weelde van die intercommunales te maken heeft. Zij zijn daar gewoon niet mee bezig. Ik ken heel weinig intercommunales die saneren of die krap bij kas zitten. Ik zou graag eens weten welke intercommunales volgens u zo krap bij kas zitten. *(Opmerkingen van mevrouw Liesbeth Homans)*

Een is er misschien, maar 99 percent toch niet.

Minister Bourgeois heeft duidelijk geantwoord met betrekking tot de situatie in Antwerpen. Minister, ik heb duidelijk aan uw collega gezegd dat ik u in die discussie ook schriftelijke vragen heb gesteld over Eandis. Eandis vordert 10 jaar na datum facturen in bij honderden klanten zonder eerst herinneringen te sturen. Na 10 jaar krijgen al die cliënten opeens een deurwaarder aan de deur. Ik heb u daarover schriftelijke vragen gesteld, minister, maar u hebt geantwoord dat u daar, gelet op de autonomie, weinig aan kon doen. Ik vind het grof dat een intercommunale 10 jaar facturen onbetaald laat. Ik weet dat dit te maken heeft met het vrijmaken van de energiemarkt en het fusioneren van de onderdelen van Eandis, maar ik vind het toch heel grof om na 10 jaar onmiddellijk met een deurwaardersbrief in te vorderen. Ik hoop dat u als bevoegd minister een signaal heeft aan die intercommunales. Zij mogen hun laksheid niet afwentelen op de consumenten.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, en tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de groepsaankoop 100 percent groene stroom van het provinciebestuur Antwerpen

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het vonnis in verband met de centralisering door het OCMW van bestellingen van stookolie

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, minister, collega's, beide vragen kunnen samen worden gesteld en behandeld. Het provinciebestuur Antwerpen kwam een tijdje geleden naar buiten met een groepsaankoop van 100 percent groene stroom. In verband daarmee zijn er twee belangrijke zaken: de parallellie met de groepsaankopen van stookolie door de OCMW-besturen en het kerntakendebat van de provincies, dat we meer en meer eens zouden moeten voeren.

Het provinciebestuur van Antwerpen pakt uit met een opmerkelijk initiatief. In het najaar van 2010 zullen alle inwoners kunnen instappen in een gezamenlijke groepsaankoop van 100 percent groene stroom. Al zestig gemeentebesturen engageerden zich bij de provincie om de groepsaankoop bekend te maken bij hun inwoners. De provincie gaat een externe dienstverlener inschakelen om de actie te begeleiden. Kort voor de zomer zullen burgers effectief kunnen intekenen. Energieleveranciers krijgen dan later de kans om te bieden.

Dat laatste is al een groot verschil met de centralisering van OCMW-aankopen van stookolie. Daar volgt men meestal niet de procedure van bieding. Men vergelijkt er enkel offertes.

Minister, hoe evalueert u het initiatief van het provinciebestuur? Behoort een dergelijk opzet volgens u tot de kerntaken van een provinciebestuur? Hoe beoordeelt u de praktische organisatie van deze actie, onder andere de inschakeling van een externe dienstverlener? Wilt u dit soort initiatieven van lokale of provinciale overheden globaal stroomlijnen, naar aanleiding van gelijkaardige acties in verband met bijvoorbeeld samenaankoop van stookolie door een OCMW-bestuur, zeker gelet op het vonnis van de rechtbank over deze OCMW-bestelling van stookolie?

Ik stel meteen mijn tweede vraag, over de centralisering van OCMW-bestellingen van stookolie in de winter. Iedereen weet dat in 2008 het OCMW-bestuur van Zottegem de stookoliebestelling van 1443 gezinnen centraliseerde om tot een scherpere prijs te komen. Tien stookolieleveranciers stapten daarop in protest naar de rechter. Voor het Gentse hof van beroep hebben ze recent gelijk gekregen. De rechter oordeelde dat het OCMW met zijn actie beschouwd kan worden als een makelaar, ook al was het niet de bedoeling om winst te maken.

Daar heb je de parallel met het initiatief van de provincie Antwerpen, zij het met één verschil: er wordt met biedingen gewerkt. Kan hierdoor worden vermeden dat er een veroordeling zou volgen bij een klacht, ook door het hof van beroep in Gent, dat stelt dat de wet op handelspraktijken van toepassing is en is geschonden? Volgens de rechter zijn er twee fundamentele bezwaren. Alle Zottegemnaars konden intekenen op de actie, waarmee het OCMW buiten zijn wettelijk bepaalde opdracht getreden is. Die bestaat er immers in dat alleen mensen worden geholpen die hulp nodig hebben. Ook het gelijkheidsbeginsel zou volgens de rechter geschonden zijn omdat niet alle leveranciers van stookolie de kans kregen om naar het megacontract mee te dingen.

Minister, hoe evalueert u het vonnis van het hof van beroep in Gent? Bent u dezelfde mening toegedaan en beschouwt u elk gelijkaardig initiatief door een lokaal OCMW-bestuur

bijgevolg als onmogelijk? Kunt en/of wilt u een initiatief nemen om een dergelijk project van gezamenlijk bestellen via een lokaal OCMW-bestuur alsnog een betere legale basis te geven?

Ik vind het spijtig dat mijn collega-parlementslid, die ook OCMW-voorzitter is van Zottegem, wel in de pers reageert maar vandaag niet in de commissie is. Het was interessanter geweest als hij als ervaringsdeskundige het debat ook mee hier in de commissie had gevoerd. Hij kan een vervanger sturen, maar hij had als OCMW-voorzitter beter zelf deelgenomen.

De voorzitter: De heer Demeulemeester heeft het woord.

De heer Marnic Demeulemeester: Er is inderdaad het arrest van het hof van beroep in Gent in verband met de stookoliebestellingen door het OCMW van Zottegem. Minister, ik zou van u ook graag eens duidelijk horen wat kan en wat niet, ook qua richtlijnen voor de lokale overheden.

Het initiatief van het OCMW van Zottegem is lovenswaardig als het echt gaat om de hulpbehoevenden, die het vandaag al zo moeilijk hebben. Er zijn er spijtig genoeg steeds meer. Maar het kan niet zijn dat iedereen daaraan kan deelnemen, zeker niet als het uitgaat van een OCMW. De eerste groep die zij moeten bereiken zijn de hulpbehoevenden, die sukkelaars voor wie de groepsaankopen echt nuttig zijn. Het is een principiële kwestie. Er kunnen zich in de toekomst nog gevallen voordoen. Uiteindelijk is het OCMW bevoegd voor één bepaalde groep, die zeer belangrijk is en het steeds meer nodig heeft om geholpen te worden.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns: Mijnheer Reekmans, ik wil graag de heer De Loor verontschuldigen, die nog vastzit in het buitenland. Hij was hier anders zeker geweest. In zijn plaats wil ik graag namens onze fractie reageren.

Wat het initiatief van de provincie Antwerpen betreft, vind ik het lovenswaardig dat een provincie een initiatief neemt om de kloof in de samenleving te verkleinen, hier in het geval van energiearmoede. Volgens ons behoort dat wel tot de taak van een provincie. De provincie Antwerpen is ook geen rechtstreeks betrokken partij, maar faciliteert enkel de aankoop. Het initiatief is beperkt tot de inwoners van de provincie Antwerpen. Je zou dus kunnen stellen dat het hier gaat om grondgebonden materie. We waren het erover eens dat dat tot het takenpakket van de provincie behoort.

Wat het OCMW van Zottegem en het arrest van de rechter betreft, dat is een gevaarlijk precedent. Men stelt hier nu dat het OCMW enkel bevoegd zou zijn om initiatieven te nemen voor mensen die het moeilijk hebben om de eindjes aan elkaar te knopen. We stellen vast dat het aantal mensen die het moeilijk hebben om hun energiefactuur te betalen, alsmaar groter wordt. De groep wanbetalers wordt ook alsmaar groter. Daarnaast zijn er ook heel wat mensen die ternauwernood hun rekeningen kunnen betalen. Het is toch ook een taak van het OCMW om te proberen te voorkomen dat mensen in die absolute noodsituatie terechtkomen. Ik ben het er niet helemaal mee eens dat het OCMW zich moet beperken tot de mensen die het moeilijk hebben. Daarnaast kunnen we er met zo'n groepsaankoop juist voor zorgen dat de mensen die altijd een kleine hoeveelheid aankopen, nu ook eens kunnen genieten van kortingen waar ze anders nooit recht op hebben.

Er wordt gezegd dat enkel minderbedeelden in de acties van OCMW's mogen worden opgenomen. Hoe zit het dan met de andere diensten van de OCMW's? Poetsdiensten, maaltijddiensten, rusthuizen en kinderopvang zijn ook niet beperkt tot mensen die het echt moeilijk hebben of tot de minderbedeelden. Als je die lijn doortrekt, zouden we die diensten ook moeten voorbehouden voor minderbedeelden. Dat lijkt me een gevaarlijke evolutie.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Het is een delicate discussie. De heer Demeulemeester wil uitdrukkelijk het OCMW terugplooiën op zijn taak van de tijd van de Commissie van Openbare Onderstand (COO), toen de hulpbehoevenden in beeld kwamen. We hebben die taak in de loop van de geschiedenis opgetild tot een algemene sociale dienst. Zoals mevrouw Robeyns ook zegt, wordt dat bewezen in de kinderopvang en de ouderenzorg. Je hoeft niet hulpbehoevend te zijn om in een rusthuis van het OCMW te verblijven.

Ik vind wel dat het OCMW acties moet kunnen nemen die direct of indirect ten goede kunnen komen van de bevolking. In principe zou dat de markt niet mogen verstoren. Dat is uiteraard de afweging die je moet maken: wat is marktverstoring en wat is sociaal beleid? Ik pleit ervoor dat OCMW's die het willen doen, de kans zouden krijgen. Dat is uiteraard een politieke uitspraak, geen juridische. Elk OCMW mag daar een andere visie op hebben. Dat is eigen aan een democratie: we kiezen besturen die er een verschillende visie op hebben en een verschillend beleid voeren.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Het is een problematiek die veel reacties oproept, veel belangstelling wekt en maatschappelijk leeft. Ik heb me er in een ander leven ook over uitgelaten.

Collega's, het recente arrest van 29 maart 2010 van het hof van beroep van Gent verbiedt het OCMW van Zottegem om op een algemene wijze, zonder enige controle naar de materiële behoefte van de concrete besteller, zich te richten tot elke inwoner van Zottegem binnen het kader van de organisatie van een gezamenlijke aankoop van stookolie. Het verbiedt ook om de deelneming aan de gezamenlijke koop en verkoop niet op een openbare wijze mogelijk te maken minstens voor elke stookolieleverancier binnen een vooraf bepaalde regio. Het hof van beroep is dus van oordeel dat het OCMW van Zottegem zijn wettelijke opdracht heeft overschreden door de verzameling van bestellingen voor alle inwoners van Zottegem. Daarnaast zegt het hof dat het gelijkheidsbeginsel is geschonden.

Het is evident dat ik als minister van Binnenlands Bestuur rekening moet houden met dit arrest bij de beoordeling van eventuele gelijkaardige initiatieven van andere lokale OCMW-besturen. Dit arrest doet uiteraard geen uitspraak bij wege van algemene en als regel geldende beschikking. Zo werkt ons recht niet. Dat zegt het Gerechtelijk Wetboek ook. Dat geldt voor elk arrest. Het doet enkel uitspraak in dit concrete geval van het OCMW van Zottegem. Maar het heeft toch een belangrijke precedentswaarde als het gaat om gelijkaardige casussen. De overheid moet zich houden aan de uitspraken van de rechtbanken. Dat is de essentie van de rechtsstaat. Als ik via het bestuurlijk toezicht zou worden geadieerd door eventuele andere initiatieven, zal ik die mee moeten toetsen aan het arrest van het hof van beroep van Gent.

Volgens het hof van beroep heeft het OCMW in dit geval zijn wettelijke opdracht overschreden. Daaruit kan evenmin worden afgeleid dat het hof met betrekking tot een eventueel ander initiatief van andere gemeenten of provincies tot eenzelfde conclusie zou zijn gekomen. Elk geval is anders. Je moet het in concreto beoordelen.

Het provinciebestuur van Antwerpen wil een actieve rol spelen op de energiemarkt. De doelstelling van het initiatief is, in zoverre ik dat kan beoordelen, in hoofdlijnen gelijklopend met dat van het OCMW van Zottegem: een prijsvoordeel creëren door schaalvergroting. De procedure is anders. Het provinciebestuur van Antwerpen gaat niet zelf de markt op, treedt niet zelf op als makelaar en doet niet zelf een aanbesteding bij de directe leverancier. De provincie selecteert een externe dienstverlener, na toepassing van de overheidsopdrachtenwetgeving. Het is een andere casus. De externe dienstverlener brengt de mogelijke leveranciers en de geïnteresseerde inwoners met elkaar in contact. De provincie doet dat vanuit een voorkeurregeling, namelijk de voorkeur om een beroep te doen op een externe dienstverlener omdat ze zelf niet over het logistieke apparaat beschikt om voor haar eigen inwoners in de dienstverlening te voorzien.

Ik heb een arrest van het hof van beroep tot mijn beschikking dat een heel duidelijke uitspraak heeft gedaan over de zaak Zottegem. Het OCMW van Zottegem heeft zich weliswaar in strijd met de overheidsopdrachtenwetgeving op de markt begeven. Maar we kunnen ervan uitgaan dat elk bestuur dat een dergelijk initiatief zou nemen, er zorg voor zou dragen dat de overheidsopdrachtenwetgeving wordt nageleefd.

Het is belangrijk dat het hof van beroep stelt dat het OCMW dit niet mag doen voor alle inwoners zonder een onderscheid te maken met betrekking tot de doelgroep waarvoor het OCMW moet instaan. Voorts is het gegeven van belang dat de provincie Antwerpen nu ook een initiatief aankondigt.

Ik heb beslist om daarover juridisch advies in te winnen omdat het een complexe aangelegenheid is. Het is niet alleen een zaak van overheidsopdrachten, en ik veronderstel dat elk bestuur deze wetgeving ook naleeft, maar het is evenzeer een zaak van bevoegdheden. Is dit wel geoorloofd binnen het takenpakket van het OCMW? Voor het OCMW Zottegem is duidelijk geoordeeld dat het zijn wettelijke bevoegdheid heeft overschreden.

Voorts is het ook een zaak van mededinging. De wet op de handelspraktijken is hier in het geding. Het hof van beroep in Gent heeft zich daarover uitgesproken. Het is een complexe juridische materie. Ik heb juridisch advies ingewonnen, maar dat advies is mij nog niet verstrekt. Zodra ik dat advies heb, zal ik een standpunt innemen en dat ook aan de commissie meedelen, omdat ik hoop dat dit de zaken kan verduidelijken.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Er zijn twee belangrijke punten waarover ik opmerkingen heb. Ik bleef wat op mijn honger zitten met uw antwoord, minister. Het gaat wel degelijk over een kerntakendebat. Het hof van beroep te Gent heeft wel degelijk de wettelijke bepalingen die voor een OCMW zijn omschreven, in zijn vonnis gedefinieerd. Het OCMW heeft wettelijk bepaalde kerntaken waarvoor het door de overheid is opgericht. Het is de reden van zijn bestaan. Ik wil er rustig een debat over voeren. Dit vonnis is natuurlijk niet van toepassing voor alle gemeenschappelijke aankopen van de OCMW's.

Over het gelijkheidsbeginsel kunnen we ook nog redetwisten omdat er misschien OCMW's zijn die meerdere leveranciers aanschrijven waardoor er geen klacht bij de rechtbank wordt ingediend. We moeten uit het vonnis van het hof van beroep van Gent een belangrijk punt onthouden, namelijk dat het OCMW buiten zijn wettelijk bepaalde opdracht is getreden.

Bijgevolg kan het debat gevoerd worden over de opdrachten van het OCMW en kan men daar van alles bij sleuren: de rusthuizen, de maaltijden en zo meer. Politici zijn er echter om wetten te maken, niet om wetten te overtreden. Dat is wat er in Zottegem is gebeurd. Volgens het vonnis van het hof van beroep heeft er een overtreding van de wet plaatsgevonden. Zo simpel is dat. Ofwel kunnen we zeggen dat de rechter in Gent daar geen verstand van heeft en ons als politici boven de wet stellen. Dat vonnis is heel duidelijk, minister. *(Opmerkingen van de heer Bart Caron)*

Ik ben misschien geen eminent jurist, maar ik tracht de materie toch te doorgronden.

Het tweede element is de rol van de provincies, en dat aspect maakt er een kerntakendebat van, niet alleen van de OCMW's. Ik hoor sommige partijen hier zeggen dat het OCMW dat wel degelijk kan, ook al is dat niet wettelijk bepaald. Dan moeten de collega's maar decreetwijzigingen en federale wetsvoorstellen indienen om de rol van de OCMW's groter te maken.

Opmerkelijker is het debat over de provincies. Op twee partijen na zijn bijna alle partijen in Vlaanderen het erover eens dat de provincies mogen worden afgeschaft. Dat de kerntaken van de provincies zouden moeten worden uitgebreid of het organiseren van gemeenschappelijke aankopen van groene stroom door het provinciebestuur van Antwerpen een kerntaak is, zijn de uitspraken van een sp.a-collega. Ik zak bijna door mijn stoel. De vraag is sinds wanneer

dat volgens de sp.a een kerntaak van de provincies is. Ik heb nooit geweten dat dit een kerntaak was.

Als dit als een kerntaak van de provinciebesturen wordt omschreven, noem ik dat een falen van de intercommunales. Ik dacht dat de meeste intercommunales provinciaal ook actief waren. In de meeste intercommunales zetelen afgevaardigden van de provincieraden. Er schort blijkbaar iets dat dit moet worden overgenomen. Willen we effectief iets doen om de energiefacturen te doen dalen, dan moeten we niets oprichten binnen de provincies maar moeten we de intercommunales eindelijk aansturen om de distributiekost in Vlaanderen gelijk te maken. Pas dan krijgen we een toepassing van de principes van eerlijkheid en gelijkheid en is ieder stopcontact in Vlaanderen gelijk. Ik heb weinig steun van de meerderheid ondervonden toen dat voorstel door Groen! en LDD werd ingediend.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Ik sluit mij aan bij mijn collega. Het is duidelijk dat de Vlaamse overheid dringend een ondubbelzinnig standpunt moet innemen. Men gaat een gevaarlijke weg op, want niet alleen de wet op de mededinging maar ook de Europese regelgeving over de vrijheid van de markt kan in het gedrang komen. Als men iets organiseert dan weer met het OCMW, dan weer met de provincie of met de Vlaamse Gemeenschap, dan kan federaal België zelfs afspraken gaan organiseren. Men voelt met de ellebogen aan dat daardoor de markt aan banden wordt gelegd.

Ik sluit mij aan bij mijn collega. Als het arrest van het hof van beroep een duidelijk standpunt heeft ingenomen, wie zijn wij dan om dat in vraag te stellen en te vinden dat het toch mogelijk moet zijn? Het is duidelijk dat iedereen de wet moet eerbiedigen, wie er ook aan het hoofd staat van het OCMW. Daarover kan geen discussie meer zijn.

De voorzitter: Mevrouw Vissers heeft het woord.

Mevrouw Linda Vissers: Wat de kerntaken betreft, hierover zal de komende maanden nog zeker een uitgebreid debat worden gevoerd. Zeker de kerntaken van de provincie zullen nog aan bod komen.

Ik heb nog een andere vraag. De minister zegt dat er voor Antwerpen geen enkel probleem is omdat er een externe dienstverlener is geselecteerd om die actie te begeleiden. Ik heb nog een vraag over het OCMW in de veronderstelling dat het OCMW had gesteld zelf de aankoop niet te verrichten. Binnen het OCMW functioneren immers verscheidene vzw's. Een van de vzw's kon eventueel de aankoop verrichten. Is dat een mogelijkheid?

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns: Het dichten van kloven in een samenleving, ervoor zorgen dat mensen niet uit de boot vallen, zorgen dat mensen recht hebben op betaalbare energie, is een taak van alle overheden. Als een provincie daartoe een initiatief neemt, kunnen we dat in mijn ogen alleen maar aanmoedigen.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik wil nog een aantal zaken verduidelijken. Ik heb niet gezegd dat er geen probleem was met het initiatief van de provincie Antwerpen, ik heb enkel gezegd dat ik het probleem zou laten onderzoeken.

Ik heb gezegd dat de provincie Antwerpen een andere techniek toepast: men schrijft eerst een aanbesteding uit om tot een dienstverlener te komen, die op zijn beurt als makelaar kan optreden en een bevraging op de markt kan laten doen om tot de beste prijs te komen om die dan aan te bieden aan de inwoners, de consumenten van de provincie Antwerpen. Ik heb me niet uitgesproken over de wettigheid daarvan, ik heb alleen gezegd dat het arrest van het hof van beroep heel duidelijk is in deze casus en dat dit niet geldt bij algemene uitspraak, wat in artikel 6 van het wetboek staat. Elke situatie kan anders zijn. Ik heb alleen gezegd: als aan mij

een volkomen identieke zaak zou worden voorgelegd, zal ik me uiteraard gedragen naar de uitspraak van het arrest van het hof van beroep. Er kunnen daar tientallen varianten op zijn. Ik kan geen algemeen geldende regel uit dit arrest van het hof van beroep halen. Dat heeft een duidelijke uitspraak gedaan in dit geval.

Laten we de miskennis van de wet op de overheidsopdrachten even terzijde schuiven. Ik ga ervan uit dat men dit elders wel zou respecteren. Hier is de wet op de handelspraktijken geschonden omdat het OCMW buiten zijn wettige opdracht treedt, die toen nog viel onder artikel 1 van de wet, terwijl dit artikel ondertussen is gewijzigd. Daarom is mijn standpunt dat ik daar geen algemene conclusies uithaal.

Ik vraag een juridisch advies over dit ruime aspect. Het volstaat niet te zeggen of dit al of niet een kerntaak is. Een kerntaak is geen juridisch of wettelijk sluitend begrip, en we hebben een systeem dat uitgaat van autonomie van gemeenten waarbij wij bijna niets goedkeuren. Er is geen goedkeuringsvoogdij, geen opportuniteitstoezicht, ik treed op bij klachten over de wettigheid, over iets wat een gemeente doet buiten haar wettelijk omschreven taken. Het kan nog altijd een beslissing zijn waarvan de gemeente zegt dat ze het opportuun vindt om dat initiatief te nemen. Als dat niet strijdig is met de wet, kun je niet optreden.

Dit zijn heel delicate zaken. Er was een andersluidende uitspraak in eerste aanleg, het hof van beroep heeft de beslissing van het OCMW Zottegem wel onwettig verklaard. Gelet op de complexiteit, gelet op het feit dat de provincie Antwerpen een ander initiatief neemt dan wat het OCMW Zottegem heeft gedaan, gelet op de dubbele problematiek, het wettigheidsaspect vanuit het bestuursrechtelijke oogpunt enerzijds en de mededinging van de vrije markt en van de wet op de handelspraktijken anderzijds, heb ik een advies gevraagd om te weten welke lijn ik desgevallend kan aanhouden. Ik hoop dat er verduidelijking over komt.

Ik heb me niet uitgesproken over het initiatief van de provincie Antwerpen, ik heb alleen gezegd dat het een ander initiatief is. Mocht het initiatief identiek zijn aan wat Zottegem heeft gedaan, dan is het onwettig. Maar dat is het niet.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister, als er morgen een OCMW in Vlaanderen biedingen organiseert en een initiatief neemt zoals de provincie Antwerpen, dan zou u dat niet onwettig noemen. Dezelfde procedure wordt daar gevolgd. Enerzijds zegt het arrest dat het OCMW zijn wettelijke rol te buiten gaat, maar mocht het OCMW anderzijds biedingen organiseren waaraan alle firma's kunnen deelnemen zoals de provincie Antwerpen doet, dan zou er in principe geen juridisch probleem zijn.

Mevrouw Robeyns is hier nu niet, maar sp.a zegt dat het kloven wil dichten en dat alle overheden in ons land bezig moeten zijn met betaalbare energie. Ik zeg aan sp.a: laat de distributiekosten zakken op één peil, maak alle stopcontacten gelijk, dan pas ben je sociaal bezig. Maar je moet niet te pas en te onpas zeggen dat energie te duur is, als je daar zelf mee verantwoordelijk voor bent.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over risicodragende participaties van gemeenten

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Voorzitter, minister, collega's, als openbare besturen zich op de markt begeven, is het altijd in delicate kwesties. Heb ik niet in het Vlaams regeerakkoord gelezen

dat ook de Vlaamse Regering een energiebedrijf wil oprichten? Dit even terzijde in de discussie over de groene stroom. Hier gaat het over aandelen in andere maatschappijen.

Minister, in september heb ik u een actuele vraag gesteld over de Gemeentelijke Holding en haar intentie om haar eigen kapitaalstructuur te versterken van 250 tot 500 miljoen euro die ze wil ophalen bij de gemeenten. Ze doet dat door een aantrekkelijk dividend te beloven aan de lokale besturen: 13 percent op het ingebrachte kapitaal over 10 jaar en verlengd indien dat rendement niet zou worden gehaald. Je zou gek moeten zijn om daar niet aan mee te doen. Je zou het een zachte dwang kunnen noemen. Het zijn heel aantrekkelijke condities, waardoor de fundamentele discussie over de vraag of gemeenten in dit soort holdings moeten participeren, wordt versluierd.

Wettelijk gezien is het gemeenten niet toegelaten te investeren in risicodragend kapitaal. Ik denk dat zo'n Gemeentelijke Holding als onderdeel van grote kapitaalstructuren dat natuurlijk wel is. Niet alleen ik zeg dat, ook Sas van Rouveroj, die samen met mij de actuele vraag stelde. Minister, u antwoordde toen: "Ik ben van mening dat we eerst die crisis" – dat was de bankencrisis – "voorbij moeten laten gaan vooraleer dit fundamenteel debat te voeren. Is het compatibel met het Gemeentedecreet? Daar komen uw vragen uiteindelijk op neer." En verder: "Vanuit het oogpunt van het algemeen belang, en niet het minst van dat van de gemeenten, de gemeentelijke financiën, is het beter de fundamentele vragen niet nu te stellen. Laten we hopen dat de herkapitalisatie van de holding kan gebeuren en dat Dexia uit het slechte vaarwater geraakt. Na verloop van tijd kunnen die vragen dan worden gesteld."

Ik denk dat Dexia uit het gevaarlijke vaarwater weg is. Daarom wil ik op deze zaak terugkomen, maar ik werd voorbijgestoken door de Leuvense burgemeester, die bij wijze van provocatie – dit soort van provocatie kan ik wel verdragen – meldde dat hij met de stad Leuven aandelen wil kopen van AB InBev. Ik begrijp dat het de intentie was van de burgemeester om de Vlaamse verankering van dat bedrijf te herstellen. Natuurlijk deed hij dat bij wijze van provocatie, om de participaties van gemeenten in holdings ter discussie te stellen.

Ik citeer uit het Belgabericht: "Vlaams-Brabants gouverneur De Witte heeft de beslissing van de Leuvense gemeenteraad voor de aankoop van 1000 euro aandelen van AB InBev geschorst." 1000 euro kan alleen maar wijzen op de symbolische actie van deze provocatie. En verder: "Tijdens de gemeenteraad van maandagavond zal de meerderheid echter beslissen dit besluit te handhaven en wil men op die manier bekomen dat Vlaams minister Geert Bourgeois een uitspraak doet over gemeentelijke participaties in risicodragend kapitaal, aldus burgemeester Louis Tobback."

Dit komt op hetzelfde neer als de actuele vraag van de heer van Rouveroj en mijzelf in september. Ik grijp de gelegenheid aan om deze vraag opnieuw te stellen. Dexia is nu uit de gevarenzone.

Minister, kunnen gemeenten risicodragende participaties nemen? Zo ja, in welke bedrijven, sectoren of activiteiten wel en in welke niet? Wordt er bijvoorbeeld een onderscheid gemaakt tussen de Gemeentelijke Holding en AB InBev of gelijkaardige bedrijven? Mochten de gemeenten meerderheidsaandeelhouder zijn van de Gemeentelijke Holding, dan denk ik dat de perceptie en benadering anders zouden zijn, ook van mijnentwege. Historisch zijn veel van die organisaties ontstaan als initiatieven waarin gemeenten meerderheden hadden, maar dat is al lang niet meer het geval. Als de gemeenten geen risicodragende participatie mogen nemen, in welke stappen voorziet u om de huidige situatie te normaliseren?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Kunnen gemeenten risicodragende participaties nemen? Neen. Ik citeer artikel 195, paragraaf 3, van het Gemeentedecreet: "Het is de gemeenten verboden om, rechtstreeks of onrechtstreeks, rechtspersonen die niet belast zijn met welbepaalde taken van gemeentelijk belang op te richten, erin deel te nemen of zich erin te laten vertegenwoordigen, tenzij die rechtspersonen voldoen aan de voorschriften van dit hoofdstuk of er voor die

oprichting, deelname of vertegenwoordiging een andere decretale of wettelijke rechtsgrond bestaat.”

De memorie van toelichting bij het Gemeentedecreet verduidelijkt dat de gemeenten in beginsel niet kunnen deelnemen in rechtspersonen, en die ook niet kunnen oprichten of zich erin laten vertegenwoordigen, indien ze daartoe niet bij wet of decreet zijn gemachtigd. Voor participaties in vennootschappen, met uitzondering van de vennootschap met sociaal oogmerk, is er geen algemene machtiging, maar moet van geval tot geval worden nagegaan of er een specifieke wettelijke of decretale machtiging bestaat. De toelichting bij het Gemeentedecreet zegt dat aan bestaande machtigingen geen afbreuk wordt gedaan. Een bestaande machtiging is bijvoorbeeld artikel 180 van de wet van 21 december 1994 houdende sociale en diverse bepalingen, die de gemeenten machtigt om rechtstreeks of onrechtstreeks te participeren in bedrijven voor productie, vervoer en distributie van energie.

AB InBev is niet belast met enige taak van gemeentelijk belang. Een eventuele participatie in AB InBev voldoet niet aan de voorschriften van titel 5, hoofdstuk 5 van het Gemeentedecreet over de deelname van de gemeenten aan rechtspersonen. Er bestaat voor een eventuele participatie in deze vennootschap geen enkele wettelijke of decretale rechtsgrond. Wat de Gemeentelijke Holding betreft, keer ik terug in de tijd. De naamloze vennootschap Gemeentekrediet van België werd opgericht bij KB van 8 december 1860, met als doel het de gemeenten en provincies gemakkelijker te maken om leningen aan te gaan of borgstellingen te doen. Het was destijds dan ook evident dat de gemeenten participeerden in het toenmalige Gemeentekrediet.

De Gemeentelijke Holding NV is de vennootschap die in 1996 is opgericht en die is juridisch het Gemeentekrediet NV opgevolgd. Er is toen een afsplitsing gebeurd van het Gemeentekrediet. De bankactiviteiten zijn naar Dexia gegaan. De Gemeentelijke Holding (GH) is juridisch de voortzetting van de vennootschap die gemeenten groepeerde. Bij het tot stand komen van het Gemeentedecreet werd bepaald dat geen afbreuk wordt gedaan aan bestaande participaties.

Ik begrijp dat men een beetje provoceert, maar het is absoluut niet correct om te stellen dat de Vlaamse overheid de gemeenten met zachte dwang zou hebben aangepord om in te stappen in de kapitaalverhoging. In mijn antwoord van 28 september 2009 op een vraag van uzelf en van de heer Sas van Rouveroy over de kapitaalverhoging van de Gemeentelijke Holding heb ik integendeel uitdrukkelijk verwezen naar de autonomie van de gemeenten om er al dan niet op in te tekenen. Ik citeer: “Ik wijs er toch op dat de GH van de gemeenten is: zij zijn de aandeelhouders. Ze nemen volledig autonoom die beslissing. Ik ben dan ook niet van plan ze bij de hand te nemen en te zeggen wat ze moeten doen of laten. Het regeerakkoord is heel duidelijk op het vlak van de gemeentelijke autonomie, de subsidiariteit. De GH is een nv. Ik oefen daar absoluut geen toezicht op uit.”

Het zijn dus de lokale besturen zelf, mijnheer Caron, die als aandeelhouders van de holding volledig autonoom hebben beslist over het al dan niet uitvoeren van de plannen van de holding, rekening houdende met de specifieke financieel-economische situatie waarin ze elk verkeren. Diverse steden en gemeenten, onder meer Aalst, Brugge, Gent en Hasselt, zijn niet ingestapt in de kapitaalverhoging. Dat is hun goed recht. De stad Leuven is wel ingestapt. Dit is ook haar goed recht. Als toezichthoudende overheid heb ik die beslissingen gerespecteerd.

Wat de toekomst betreft, herhaal ik ook vandaag wat ik op 28 september 2009 in het Vlaams Parlement heb gesteld. We moeten wel eens een fundamenteel debat voeren. Ik ben van mening dat het niet verstandig zou zijn dit hic et nunc, in het midden van de financiële crisis, te doen. De situatie is immers nog niet uitgeklaard. We hadden dit debat een paar jaar eerder kunnen voeren. Misschien kunnen we het binnen afzienbare tijd voeren. Ik ben in elk geval vragende partij. Ik begrijp goed waarom een aantal fundamentele vragen worden gesteld, maar ik vind enkel dat het niet verstandig zou zijn dit nu te doen.

Mijnheer Caron, ik blijf bij dit standpunt. Ik blijf van mening dat het ogenblik nog altijd niet is aangebroken om dit debat te voeren. De periode van financiële en economische onzekerheid is nog niet afgelopen. Het aandeel Dexia is ook beursgenoteerd. Ik wijs erop dat het vóór de crisis, in september 2008, een koers had van 22 tot 24 euro en dat die koers nu 4,5 euro bedraagt. Ik heb daar een duidelijke visie op. Ik ken de achterliggende bedoeling. Maar ik blijf bij mijn standpunt dat het nu niet goed is en zelfs strijdig zou zijn met het gemeentelijke belang om daarover krasse verklaringen af te leggen of om dienaangaande stoere beslissingen te nemen. Die koers is nu zo laag dat de GH zich heeft geherkapitaliseerd om daarin te kunnen bijdragen.

Collega's, wij hadden dit debat moeten kunnen voeren vóór de financiële crisis. Je kunt in het licht van het Gemeentedecreet dit debat voeren. Ik heb dat ook gezegd in de Kamer. Dexia is ondertussen een beursgenoteerde internationale bankinstelling geworden. Het is lang niet meer wat het Gemeentekrediet was bij zijn oprichting in de 19de eeuw. Wij moeten daarover de discussie kunnen voeren. Maar ik vind ook als goed bestuurder dat dit nu niet kan. Het gemeentelijke en openbare belang zouden daardoor worden geschaad. Je moet wat geduld hebben. Er zijn tal van opportuniteiten. Je hebt de GH die nu al participeert in energiesectoren. Er zijn opportuniteiten en vooral ook wenselijkheden: wat kan en wat kan niet? Wat is al dan niet het gemeentelijke belang? Ik heb daarover eigen meningen.

Mijnheer Caron, ondanks wat u de provocatie noemt, moet ik bij mijn standpunt blijven. Het is nu wijs om te hopen dat de zaken zich herstellen en dat Dexia zich kan herstellen. Daardoor zal het aandeel van de GH, waarin zoveel Vlaamse gemeenten betrokken zijn, opnieuw herstellen. Pas later kun je een dergelijk debat voeren. Nu zou dat echt niet wijs zijn.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik denk dat u in de huidige omstandigheden gelijk hebt. Die ernstige koersdaling van het Dexia-aandeel is overigens ook een bewijs van uw tweede punt, uw toekomstige politieke opstelling. De keldering van die koers toont aan dat overheden niet dergelijke risico's moeten nemen. Stelt u zich eens het slechtste voor. Stelt u zich voor dat Dexia over kop zou zijn gegaan. Dat zou veel gemeenten hebben meegesleurd. Maar om dezelfde reden ben ik het eens met uw visie dat het nu niet het goede moment is om avonturen te ondernemen.

Ik bespeur in uw antwoord een duidelijke intentie om de discussie ten gronde te voeren, nadat de crisis is weggeëbd. Ik meen uit uw antwoord ook te kunnen opmaken dat wellicht dit soort participaties niet meer de participaties zijn waarin de gemeentebesturen in de toekomst kunnen stappen. Er zijn veel andere mogelijkheden en er zijn vele andere ontwikkelingen mogelijk in de samenleving. Laat ons afspreken dat we binnen een jaar of 2 jaar opnieuw nagaan of die discussie kan worden gevoerd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over gemeenten uit de Vlaamse Rand die informele afspraken met bouwfirma's maken om zo veel als mogelijk aan Nederlandstaligen te verkopen

Interpellatie van de heer Marino Keulen tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, en tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de praktijken van sommige gemeentebesturen in de Vlaamse Rand inzake de toewijzing van bouwkwavels op hun grondgebied

Vraag om uitleg van de heer Mark Demesmaecker tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de afspraken tussen gemeentebesturen en bouwpromotoren

Vraag om uitleg van de heer Eric Van Rompuy tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over taalafspraken tussen bouwpromotoren en gemeentebesturen in de Vlaamse Rand

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Bourgeois.

De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Voorzitter, collega's, minister, het is belangrijk vooraf een aantal overwegingen mee te geven over het kader waarin ik mijn uiteenzetting situeer. Ik vind het evident – en ik denk dat ik hier de tolk ben van de hele commissie – dat als nieuwkomers zich in Vlaanderen komen vestigen, het in het belang is van die mensen dat ze Nederlands leren spreken. Dat geldt ook voor Franstalige landgenoten. Het is ook in het belang van die 'nieuwe Vlamingen', die ervoor kiezen om in Vlaanderen een toekomst uit te bouwen, dat zij Nederlands leren spreken. Niet vanuit een pestoverweging maar vanuit wat sociologen omschrijven als 'actief burgerschap'. Dat moet in de praktijk worden gebracht, zodat die mensen kunnen meedoen aan activiteiten in de wijk en de buurt, zodat ze met succes kunnen solliciteren naar een baan en dergelijke, zodat zij eventueel naar een oudercontact kunnen gaan in de scholen waar hun kinderen les volgen. Mutatis mutandis is het eigen aan Vlamingen dat als ze zich ergens in de wereld vestigen, bijvoorbeeld heel kortbij, in Wallonië, het eerste wat ze doen is: Frans leren. Zij doen dat om te kunnen meedoen in die samenleving, om niet in een maatschappelijk of sociaal isolement terecht te komen. We kunnen dat in Vlaanderen zeggen omdat wij vandaag een wijdvertakt aanbod hebben van bijna of helemaal gratis taalcursussen, die bovendien worden gegeven door pedagogisch geschoolde mensen. Wat dat betreft, is die 'inburgeringsdrempel' heel laag.

In de 308 gemeenten in Vlaanderen leeft de zorg voor het betaalbaar wonen. Elk bestuur heeft die zorg voor de betaalbaarheid van het wonen voor de bewoners in de eigen gemeente, en zeker in deze legislatuur zie je dat in alle besturen terugkomen. Ik voel me heel vaak verwant met de problematiek zoals zij wordt beleefd op dat terrein door onze mensen in de Rand. Ik woon in Lanaken. 26 procent heeft daar de Nederlandse nationaliteit. Dat is het hoogste aandeel van Vlaanderen. De vastgoedprijzen daar benaderen die van de Rand rond Brussel. De grondprijzen lopen op tot 250 euro per vierkante meter. Het kost vandaag kolossaal veel geld om vastgoed te verwerven.

Gemeente- en stadsbesturen hebben daar een aantal instrumenten, maar zij beschikken niet over toverformules. Er zijn zogenaamde pijnstillers, maar je kunt de pijn nooit integraal wegnemen. Wonen is trouwens nooit goedkoop geweest. Wij denken dat vaak, maar destijds moesten de mensen dat doen met één inkomen. Vandaag zijn het noodgedwongen

tweeverdieners. In de Rand heeft men nog een instrument dat we in de rest van Vlaanderen niet kennen: Vlabinvest moet het betaalbaar wonen daar stimuleren. Nu is haar werkingsgebied uitgebreid over het hele arrondissement Halle-Vilvoorde. We hebben ook het decreet Grond- en Pandenbeleid. Daarover en over het luik ‘Wonen in eigen streek’ is in deze commissie en in de commissie Ruimtelijke Ordening en in de plenaire vergadering al heel veel te doen geweest. Ik ben een van de auteurs van dat decreet. Het is wel goedgekeurd door de Raad van State.

De Raad van State stelt dat de waarde van het woonuitbreidingsgebied heel betrekkelijk is. Je kunt daar patatten of maïs op planten, maar het wordt maar woongebied door een ingreep van de overheid. Dat betekent in een regio als de Rand rond Brussel of in de grensregio met Nederland dat de grond in één keer vijfhonderd tot duizend keer meer waard wordt. Dus mag je daar als overheid een aantal voorwaarden opleggen met betrekking tot de bestemming en eventueel het doelpubliek. Ik zeg dat niet, de Raad van State zegt dat. Wij moeten altijd binnen de wettelijke koers blijven.

Verder zijn er ook initiatieven van de huisvestingsmaatschappij mogelijk, zowel in de sector van de huur als in de sector van de koop. Ten slotte zijn er eventueel eigen gemeentelijke verkavelingen.

Wat niet kan – en dat heeft te maken met geloofwaardigheid –, is dat een bestuur of een overheid onwettelijke beslissingen neemt. Als je als overheid optreedt, moet je altijd in het achterhoofd houden dat je bij een procedure voor de rechtbank de toets van de rechter moet kunnen doorstaan. Wij hebben dat indertijd de eerste keer gedaan met de niet-benoeming van de drie burgemeesters. Dat is gebeurd met de steun van de hele Vlaamse Regering – want ik wil zeker niet alleen die veren op mijn hoed steken. Wij wisten dat wij daarmee een wettelijk correcte beslissing hadden genomen. Dat is ook bewezen, want zij hebben nooit de moed gehad om hun niet-benoeming aan te vechten bij de Raad van State. Dat is nog altijd het sterkste argument.

Wij hebben dat ook gedaan met betrekking tot het Nederlands in de sector van de sociale huur. Daar heb ik niet alleen van de Raad van State gelijk gekregen, maar zelfs van het Grondwettelijk Hof. Daarin zetelen ook Franstalige rechters. Zij hebben toen het licht op groen gezet. Dat had alles te maken met de overweging dat huisvestingsmaatschappijen maatschappijen zijn van het publieke domein. Zij zijn onderworpen aan de taalwetgeving en moeten dus als werktal altijd het Nederlands gebruiken, zeker ook in hun contacten met huurders en kandidaat-huurders. Dus is het in het belang van die huurders en kandidaat-huurders dat ze Nederlands leren spreken. Dat is een inspanningsverbintenis.

Het gaat ook over een permanente relatie tussen huurder en verhuurder. Ook daar blijkt hoe belangrijk het is Nederlands te leren spreken. Die permanente relatie bestaat niet bij kooptransacties. Daarom kun je daar geen taalvereisten opleggen. Dat is één moment, het sluiten van het contract. Daarna is dat voorbij. Dat hebben vele juristen mij gezegd, ook de specialisten binnen ons eigen Vlaams Agentschap Inspectie, waarin zowel de woon- als de bouwinspectie verenigd zijn. De topambtenaar daarvan, die een jurist is, heeft mij op dat punt altijd op de hoogte gehouden.

Dat men nu in Gooik, Overijse en Vilvoorde informele afspraken maakt met verkavelaars, geeft aan dat men vanuit die hoek nattigheid voelt. Taalvereisten stellen, uitsluiten op basis van taal of nationaliteit: dat kan niet voor Europa, maar dat kan ook voor geen enkele rechter. En wat nog minder kan, is intimidatie. Dat is gebeurd. Dat wordt met zoveel woorden gezegd, want sommigen zijn daar al bezig met de gemeenteraadsverkiezingen van 2012. De burgemeester van Gooik, Michel Doomst, zegt met zoveel woorden letterlijk in de krant: “De verkavelaars die het spel niet meespelen, kunnen projecten op het grondgebied van onze gemeente vergeten.” Dat is intimidatie en dat vind ik voor een overheid, voor een gezagsdrager, absoluut not done. Daar hoor je tegen op te treden. Intimidatie kan nooit de bestuursstijl zijn waarvoor Vlaanderen tekent.

Wat Europa wel toelaat, zijn voorrangsregels. Die bestaan vandaag in Vlaanderen bij gemeentelijke verkavelingen en zij bestaan bij uitbreiding in ontzettend veel steden en gemeenten in de Europese Unie. Daarbij vraag je bijvoorbeeld dat kandidaten voor een gemeentelijke verkaveling gedurende een aantal jaren verbonden zijn met de gemeente via werk, via wonen, via verenigingen. Europa zegt dat je daarin niet mag overdrijven. Het mag nooit leiden tot indirecte discriminaties. Door te zeggen dat mensen daar minstens 20 jaar moeten wonen, leg je de lat zo hoog dat heel veel mensen sowieso nooit over die lat geraken.

Vorrangsregels kunnen dus wel, uitsluitingscriteria niet. Sommigen zeggen dat we voor onze voorrangsreglementering de goedkeuring hebben gekregen van de voogdij. We hebben een klachtentoezicht, niet een goedkeuringstoezicht. Dat wil zeggen dat zolang niemand klacht indient – en wanneer de klachtentermijnen verstreken zijn, is het sowieso te laat – de voogdij niet zal optreden. Men komt maar in actie naar aanleiding van klachten. Dat sluit niet uit dat als de klachtentermijnen verstreken zijn, mogelijk verongelijkte burgers een procedure inspannen bij een rechter. Dan dreig je niet alleen de voorrangsreglementering vernietigd te zien, maar eventueel kunnen ook voorheen gesloten kooptransacties onder druk komen te staan. Het kan dat collega's zeggen dat ze in Vilvoorde of Bilzen ook zo'n systeem toepassen, maar ze kunnen daarin nooit expliciet taaleisen opleggen of eventueel met nationaliteitsvoorwaarden werken. Voorrangsregels kunnen dus wel, volgens ons systeem en ook volgens Europa onder bepaalde voorwaarden. Uitsluitingregels op basis van taal of nationaliteit kunnen niet. Het is uitermate belangrijk dat de overheid bij alles wat ze doet, de principes van de rechtsstaat in de praktijk brengt en bekommerd is om het imago en de uitstraling van de regio. Vlaanderen is bij uitstek een regio die het moet hebben van contacten met het buitenland – we zijn een exportregio.

Er zijn geen formele beslissingen genomen. De vraag is of de Vlaamse Regering kan stellen dat mensen op basis van taal of nationaliteit worden uitgesloten. Intimidatie als praktijk kan zeker niet. Als vlakaf in de krant staat dat een burgemeester zegt dat wie het spel niet meespeelt, nieuwe initiatieven op zijn grondgebied kan vergeten – ik denk aan de burgemeester van Gooik –, is het duidelijk dat dit niet kan. We moeten een duidelijk signaal geven.

Als men in het buitenland vertoeft, begrijpen de mensen niet wat er aan de hand is. Nochtans is de Vlaming van nature heel gastvrij en heeft hij het hart op de juiste plaats zitten. Dat blijkt bij alle mogelijke internationale en solidariteitsacties. Het beeld wat we hier geven, staat daar helemaal haaks op. Wat me heel erg intrigeert, is de houding van de Vlaamse minister van Wonen, Van den Bossche. Ze hoopt misschien dat het wel zal koelen zonder blazen en zonder zelf uit haar kot te moeten komen. Minister, ik had graag geweten of uw standpunt expliciet wordt gedeeld door minister Van den Bossche. Ik heb van haar tot nog toe geen enkel taal of teken of communicatie ontvangen om haar visie over deze problematiek te kennen.

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Het zal u niet verbazen dat ik een andere teneur breng in mijn uiteenzetting dan de heer Keulen. Ik wil eerst een algemene context schetsen. Door de heisa die rond een televisie-uitzending is ontstaan over een aantal geïsoleerde quotes die in een programma werden gemonteerd, is de context waartegen dit gebeurt, uit het oog verloren. De context is er een van verfransing van een groot deel van de Vlaamse Rand die onder druk van de grootstad staat, met alle gevolgen van dien.

U weet dat het Vlaamse karakter van De Rand mij zeer na aan het hart ligt. Ik wil eerst een schets maken vanuit de Vlaamse Rand zelf. Ik voel mij natuurlijk aangesproken als schepen in een stad die dergelijke afspraken al jaren maakt. We maken daar ook geen geheim van. Het zijn zelfs meer dan formele afspraken, ze staan ook op papier. Ik zal u er straks wat meer over vertellen.

In de Vlaamse Rand is een demografische en sociale evolutie aan de gang die ervoor zorgt dat de gemeentebesturen onder druk staan. Ze zullen elke kans aangrijpen en elke methode

uitproberen om dat Vlaamse karakter van hun gemeente te behouden of op zijn minst te versterken. Dat zijn de mensen die zich in de eerste linie bevinden, dagelijks met de problematiek van de demografische en sociale evolutie worden geconfronteerd, de maatschappelijke gevolgen van de ontnederlandsing meemaken en geconfronteerd worden met een publieke opinie die ook zeer sterk bezorgd is over dit probleem.

Ze krijgen te maken met de ontrafeling van het sociale weefsel, met sociale druk. Ze moeten het hoofd bieden aan zeer grote uitdagingen. Wij zien dan jonge streekbewoners de streek ontvluchten. De cijfers zijn er. Als we de omgevingsanalyse van de beleidsnota van de minister van de Vlaamse Rand lezen – en alle indicatoren wijzen in dezelfde richting – zien we dat er jaarlijks duizenden jonge mensen die geen betaalbare woning meer vinden, uit de streek wegtrekken. De gemeentebesturen staan voor de taak een integratiebeleid te voeren en een sociale samenhang te bewaren. Ze ervaren vooral de concrete gevolgen van de verfransing.

In de Vlaamse Rand, collega's, ligt Brussel nooit veraf, liggen de faciliteitengemeenten nooit ver uit de buurt. Wij zien en ervaren hoe de taalwetten van het officiële tweetalige Brusselse gewest van de gemeenten in Brussel in de praktijk niet worden toegepast, en dat valt in het nadeel van de Vlamingen uit. Wij moeten het keer op keer, gemeenteraadsverkiezing na gemeenteraadsverkiezing, meemaken hoe de faciliteiten in feite misbruikt werden en de Franstaligen de politieke macht hebben gegrepen, met alle gevolgen van dien voor het bestuur van de gemeenten.

Wij horen dagelijks, zeker nu, de middeleeuwse territoriale aanspraken van de Franstalige partijen aan op ons grondgebied. Verfransing staat voor mij gelijk aan sociale onrechtvaardigheid omdat het net de zwakkeren zijn die daar het eerste slachtoffer van zijn. Ik vind het zeer legitiem dat de gemeentebesturen proberen om daar een dam tegen op te werpen. Ik weet dat daar heel vaak vanuit de media en de elite, ook de Vlaamse elite, nogal lacherig over wordt gedaan, want men koketteert graag met de eigen meertaligheid en het feit dat men kosmopolitisch is en denkt open te moeten staan, en zo meer.

Wij staan open, maar als men een volkscafé binnenstapt, hoort men vaak andere dingen. Dan hoort men mensen hun ergernis en zelfs hun radeloosheid uiten. Ergernis, omdat de mensen niet meer met hun burens kunnen communiceren. Er komen nieuwe burens in de straat wonen en ze spreken dezelfde taal niet meer. Er moet maar één Franstalige in een straat komen wonen en de hele straat spreekt Frans. En wie geen Frans verstaat, valt uit de boot. Men zou kunnen stellen dat men daar toch niet dood van gaat. Dat is juist. Maar op het moment dat men een beroep moet doen op geneeskundige zorgen voor een onderzoek of naar een Brussels ziekenhuis moet dat strikt genomen tweetalig zou moeten zijn maar waar men in de eigen taal niet langer terecht kan, wordt men radeloos – ook als men thuis met een mugdienst van een Brussels ziekenhuis wordt weggehaald en er geen woord Nederlands verstaat en men het moet stellen met een soort veterinaire geneeskunde.

Dat valt dagelijks voor in de Vlaamse Rand. Dat zijn de omstandigheden. Dat is de context die in de Panorama-uitzending niet of onvoldoende naar voren kwam. Men heeft er een aantal quotes uit gelicht, maar de context en de samenhang uit het oog verloren. We hebben inderdaad gezien dat gemeentebesturen stilzwijgende afspraken met bouwpromotoren maken. Het zijn vrijblijvende afspraken op basis van vrijwilligheid. Zo doen wij dat ook in Halle. Het zijn afspraken voor projecten waarbij, in dit geval de stad Halle, ook zelf een rol heeft gespeeld bij het opmaken van het BPA en het wijzigen van een bepaalde bestemming. Wij stellen een BPA te willen opmaken omdat wij de nood aan voldoende woningen voor onze mensen willen lenigen. We willen aan de woonbehoefte van onze lokale bevolking kunnen voldoen. We willen inderdaad een inspanning leveren, en graag met de bouwpromotor een afspraak kunnen maken.

Zo vragen we hun bijvoorbeeld om alleen in het Nederlands reclame te maken. Wij vragen hun om niet te adverteren op de Franstalige markt, maar bij voorkeur in het Nederlandstalige

landsgedeelte, in Vlaanderen. Wij vragen om voorrang te geven aan bewoners van de stad en de streek, aan mensen die een band met de streek kunnen aantonen. Ik snap de overtrokken reacties niet, de reacties aan Franstalige kant die ongeveer alle bewoordingen uit de kast hebben gehaald, gaande van racisme tot nog erger. Maar ik snap ook sommige reacties aan Vlaamse kant niet.

We moeten altijd oppassen met wat men op tv zegt, analyseren waarover het in feite gaat en de quotes die worden aangehaald in hun context zien. Hoe de zaken in de praktijk echt worden toegepast. Daar gaat het om. Dat maakt een groot verschil uit. Als men ziet waar het in feite maar over gaat, kunnen wij begrip opbrengen voor de maatregelen van de gemeentebesturen. Meer nog: we vinden ze meer dan terecht wegens de context die ik zopas heb geschetst.

Het gaat namelijk om verfransing die sociaal onrechtvaardig uitpakt. Het gemeentebestuur heeft de verdomde plicht om daar iets aan te doen. De heisa is wel erg overtrokken, zelfs wat georkestreerd. Dat gemeentebesturen naar creatieve oplossingen zoeken, is niet meer dan logisch. Trouwens, men doet dat al jaren. In Halle is dat een praktijk die al 20 jaar zonder enig probleem wordt toegepast. Het is een praktijk die in sommige andere gemeenten wordt toegepast, onder meer in de stad van Jean-Luc Dehaene, de koninklijk bemiddelaar en gewezen burgemeester. Het is een praktijk die nog niet zo lang geleden ook door de heer Keulen zelf werd aangeprezen.

Ik citeer even uit het Nieuwsblad van oktober 2006. We zaten toen aan de vooravond van de gemeenteraadsverkiezingen. De heer Keulen komt uit een gemeente die ook onder druk staat, niet vanuit Brussel maar vanuit Nederland. Hij zegt: ‘Het lijkt me verstandig om met privé-ontwikkelaars afspraken te maken dat zij een bepaald aantal percelen voorbehouden waar jonge gezinnen een woning op maat kunnen bouwen.’

Trouwens, ook onder juristen zijn de meningen verdeeld. Ik verwijs naar Robert Senelle. Hij ziet op het eerste gezicht niets onwettigs aan de afspraken die door sommige gemeentebesturen worden gemaakt. Ik citeer: “Ik meen dat gemeentebesturen zo’n eis wel degelijk mogen stellen. Ik vind dit geen discriminatie maar een keuze voor de mensen van de streek en dat mag. We moeten ervan uitgaan dat Vlaanderen een wettelijk vastgelegd taalgebied is waarin de openbare macht verplicht is het Nederlands te hanteren. De burgemeesters mogen dat zelf wel degelijk vragen. Ik ben een grote voorstander van het begrip streekgebondenheid. Wanneer we dit overboord gooien, spreken we binnenkort niet meer van een Vlaamse identiteit of van Vlaanderen tout court.”

Tot zover mijn betoog. Ik heb mijn vragen al een tijd gelden opgesteld. Intussen is er in de media heel wat over gediscussieerd en heel wat water door de Zenne gevloeid. Wat is het standpunt van de minister en de Vlaamse Regering? Wat is het antwoord op de kritiek van de Franstalige en van sommige Vlaamse politici dat dit onwettige praktijken zouden zijn? Volgens mij zijn dat geen onwettige praktijken. Steunt de minister de gemeentebesturen die concrete maatregelen nemen om het Vlaamse karakter van de Rand te behouden? Welke initiatieven zal hij nemen om hen daarbij voort te ondersteunen?

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Mijn twee voorgangers hebben uitgebreid het verhaal gebracht. Ik beperk me dan ook tot mijn vragen. Inleiding hoeft niet meer. Concreet zou ik het standpunt willen kennen van de voltallige meerderheid. Ik merkte toen het nieuws bekend raakte verschillende signalen op. Ik hoop dat u met de Vlaamse Regering daar intussen een eenduidig standpunt over hebt. Dat vernam ik zeer graag vandaag.

Ten tweede wil ik het hebben over de vaststellingen die zijn gebeurd. Minister, we hadden het daarnet over de kerntaken van de OCMW's en de provincies, maar hebt u al bekeken met uw kabinet, indien we dit zouden officialiseren, of er een mogelijkheid bestaat hiervoor een wettelijk kader te creëren? Ik neem aan dat u dit al hebt bekeken. Ik hoor dikwijls zeggen dat

het onwettig is. Soms kan een regering iets wettelijk maken, als er misverstanden bestaan. Welke initiatieven of acties hebt u ondernomen om deze praktijken, die al een tijd bestaan, te officialiseren of wettelijk te maken?

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Ik wil geen partijpolitieke discussie voeren, ik ga ook niet proberen de strafste Vlaming te zijn – dat zal toch nooit lukken. Ik heb dat wel geprobeerd, maar ik ben er nooit in gelukt. In 2007 ben ik een tijd de strafste Vlaming geweest.

In Zaventem zijn wij, in kartel met de N-VA, de eerste geweest die een gemeentereglement hebben doen stemmen waarin we een taalvereiste hebben ingevoerd. Het ging toen over sociale kavels, waarbij we ons hebben gebaseerd op de wooncode. De gemeente heeft uiteindelijk 75 kavels verkocht. Het is op de gemeenteraad gekomen, het was een openbare zitting, alle dossiers waren ter inzage. We hebben kritiek gekregen van de United Nations, die zijn neergedaald te Zaventem. Ze zijn met hun troepen naar Zaventem gekomen om onze gemeente te toetsen aan de “racial discrimination: The committee is concerned that the municipality of Zaventem near Brussels adopted a regulation restricting the acquisition of public lands to Dutch speakers or to persons committing themselves to learn it.”

We hebben ook vragen gekregen van de Europese Commissie. Ik denk dat ik dus vrij onverdacht ben, tenzij ik nog meer moet bewijzen. Ik geloof niet dat de VN of de Europese Commissie al in Lennik zijn geweest bij Willy De Waele. Ik kan toch enkele adelbrieven voorleggen om over deze zaak te mogen spreken.

We hebben dat gedaan en minister Keulen was het toen niet met ons eens. We deden dit omdat het ging over sociale kavels. Als je aan de mensen een kavel ter beschikking stelt aan de helft van de marktprijs, kun je als tegenprestatie ook vragen dat ze zich sociaal integreren. De streektaal is een element van de communicatie. We hebben die redenering 3 jaar geleden naar de Europese Commissie gestuurd, maar we hebben er niets meer over gehoord.

Dat reglement is gemaakt op basis van de Wooncode, waarbij het gaat over sociale woningen. Wij spreken over sociale kavels. Dat zijn publieke bezittingen, woningen of gronden, die je ter beschikking stelt tegen bepaalde voorwaarden. Het gaat niet alleen over taalvoorwaarden, maar ook over wonen in eigen streek, werken in eigen streek, gezinslast. We vragen een inspanningsverbintenis, geen resultaatsverbintenis, zoals het ook in de wooncode wordt gevraagd. Dat is perfect verlopen. 150 mensen hebben daarop ingeschreven. Er zijn 75 kavels toegewezen, en er is geen enkele klacht geweest, niemand voelde zich gediscrimineerd. Er zitten allochtonen tussen, Franstaligen ook, maar die hebben allemaal gezegd dat ze de inspanning willen doen om Nederlands te leren. Trouwens, die huizen zijn nu in opbouw.

Wat ik hier wil zeggen, is dat we als gemeente die zorgvuldigheid hebben opgebouwd, rekening houdend met al die juridische elementen. De heer Van Eyken is naar de Europese Commissie gestapt om ons aan te klagen. We hebben er alles aan gedaan om geen juridische fouten te maken. Het punt dat ik hier wil maken, is dat als het over privéverkavelingen gaat met private bouwpromotoren, de context heel anders is dan bij publieke woningen of gronden. De heer Demesmaeker heeft het over een vraag aan bouwpromotoren die bezig zijn met een verkaveling om de reclame in het Nederlands te voeren, om zoveel mogelijk mensen die daar wonen, om jonge gezinnen kansen te bieden. In Halle wordt een bijzonder plan van aanleg (BPA) opgesteld voor de omzetting van een industriegebied. Ik ben ook schepen van Ruimtelijke Ordening. Dat gebeurt regelmatig in alle gemeenten rond Brussel.

Er is natuurlijk een groot verschil met de techniek die naar voren kwam in de uitzending van Panorama, die voedsel geeft aan mensen à la Van Eyken, die hier ook aanwezig is, en misschien ook de heer Van Der Taelen, die daar andere dingen in zien. Als aan iemand die een verkaveling wil ontwikkelen, wordt gevraagd de lijst van de kandidaat-kopers te geven, dan kan dat misschien. Op basis waarvan zal men echter zeggen wie wel en wie niet in aanmerking komt? In Zaventem hebben we een dossier per toegewezen kavel. Daarin zitten

alle mogelijke elementen inzake taalkennis, gezinslast, de vroegere woonplaats. Iedereen kan dat dossier inkijken. Er bestaan ook criteria.

Hier gaat het om een puur subjectieve beoordeling. Willy De Waele zegt dat bij verkavelingen mensen naar het gemeentehuis worden ontboden, dat hij met hen een babbel doet en dat daarna wordt geoordeeld of ze hem aanstaan of niet. Men kan natuurlijk zeggen dat dat allemaal vrijblijvend is. Als een burgemeester of een schepen een lijst krijgt met kandidaat-kopers en dan aan de promotor zegt wie hij liever wel of niet ziet, dan zit men op de rand van het stellen van bestuursdaden. Men stapt immers niet naar mijnheer x of y, wel naar de burgemeester of schepen. Als ik zo'n lijst krijg, is dat niet omdat ze me sympathiek vinden, maar omdat ik schepen van Ruimtelijke Ordening ben en omdat de promotor op de een of andere manier onder druk wordt gezet om dat te doen. Vrijwillig doen ze dat niet. Ik denk niet dat er veel bouwpromotoren zijn die dat graag hebben. Ik heb er ook een aantal meegemaakt. Als men dan begint over wonen in eigen streek, willen ze wel wat geld aan de ontwikkelingslanden geven. Dikwijls gaat het om West-Vlamingen. *(Gelach)*

Ze willen natuurlijk alleen verkopen aan degene die het meest biedt. Eerst kassa kassa, en daarna willen ze gerust iets storten voor de missies. *(Opmerkingen)*

Die zaken maken we mee. Men kan ermee lachen, maar zo gebeurt het.

Mevrouw de voorzitter, dit is het laatste wat ik ga zeggen. In het decreet 'Wonen in eigen streek' – of je het nu goed vindt of niet – staan criteria in en er is voorzien in een beoordelingscommissie die publiek is. Goed, we moeten het decreet aanpassen. Maar er zijn dossiers die iedereen kan inzien. Als wij als Vlamingen in de Rand van Brussel een politiek voeren om te proberen het Nederlandstalig karakter ook in het wonen maximaal te vrijwaren, dan moet dat gebeuren in alle duidelijkheid, in alle correctheid, in alle openheid. Een grondwetspecialist heeft gezegd dat wat nu gebeurt arbitrair is, of het nu op een formele of een informele manier gebeurt. Dit is geen openbaarheid van bestuur. Waar zijn de rechten van de koper of de verkoper? We bewijzen onszelf daar een ondienst mee omdat je de deur opent voor diegenen die het niet goed menen met ons en die zeggen dat we aan discriminatie doen.

Mijnheer de minister, in uw repliek zei u bijna: "Nood breekt wet. De verfransing is zo groot dat men eigenlijk de wet bijna een duwtje moet geven." Ik ben al 30 jaar actief in de Vlaamse Rand. Ik vind dat de taalwetgeving onze grootste troef is, altijd geweest. Het feit dat de burgemeesters niet benoemd zijn, heeft te maken met het feit ... *(Opmerkingen van de heer Joris Van Hauthem)*

U moet eens lezen wat de heer Mangain zegt: hij vindt de voorstellen van Dehaene veel te Vlaams. Hij wil op basis daarvan niet deelnemen. Dat is misschien een geruststelling? Mijnheer Van Eyken, ik hoor dat de voorstellen van Dehaene te Vlaams zijn. Ik had in de kranten al gelezen dat we helemaal ten onder gingen gaan enzovoort.

Mijnheer de minister, mijn punt is dat we een duidelijk kader moeten creëren voor deze situatie, wanneer het gaat over privéverkavelingen en niet over het decreet Wonen, dat een wettelijk kader is. Het kan niet dat schepencolleges en burgemeesters in een soort private screening oordelen of iemand zich mag vestigen of niet. Dan zijn we totaal verkeerd bezig. We moeten dat in zijn context beoordelen en daarin is de taalwetgeving in de Vlaamse Rand heel belangrijk. Het is een tactische blunder om het zo naar buiten te brengen. Ik twijfel niet aan de goede bedoelingen. Mijnheer Demesmaeker, Dirk Brankaer en Michel Doomst zijn persoonlijke goede vrienden van mij en ik steun hen, maar ze beseffen ook dat dergelijke dingen het omgekeerde effect hebben van wat we willen bereiken.

Mijnheer de minister, wilt u ons duidelijk zeggen in welk soort kader privéverkavelingen kunnen opereren en of het optreden van burgemeesters en schepenen op een informele screenende manier kan? Zou het niet goed zijn om ofwel een wetgevend initiatief te nemen, ofwel een aantal richtlijnen te geven zodat we deze schemerzone, die we niet kunnen

tolereren, kunnen vermijden? Op termijn kan dit nefast zijn voor de taalregeling die we zo zorgvuldig hebben opgebouwd.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Mijnheer de minister, geachte collega's, ik vind dat de discussie enorm op de spits wordt gedreven, eigenlijk door beide kanten van het spectrum. Dat zal misschien uit politieke overwegingen zijn.

Ik vind dat de heer Van Rompuy tot nog toe het meest genuanceerd is geweest. Ik vertrek vanuit mijn ervaring in Overijse. In de 6 jaar dat ik daar schepen was, werden er nooit kandidaten voor de koop van een woning of kavel geweigerd. Een gemeente kan zo iets niet beslissen. Er werden nooit bouwvoorvragen geweigerd van promotoren die de zogenaamde gentlemen's agreements weigerden te aanvaarden. Wel werd er de nadruk op gelegd dat de rekrutering en de reclame in het Nederlands zouden worden gevoerd. Ik ondersteun dat. Maar ook daar heeft de gemeente geen stok achter de deur. Als burgemeesters een bouwvergunning zouden weigeren af te leveren als die afspraken niet worden nageleefd, zoals werd geïnsinueerd door de burgemeester van Gooik, is er natuurlijk een wettelijk probleem. Maar ik stel mij de vraag of hij dat wel doet. Is dit niet eerder een politieke uitspraak uit profileringsdrang?

Het is van voor mijn tijd, maar ik denk toch dat onder meer in Overijse en waarschijnlijk ook in andere randgemeenten tot in de jaren negentig de toezichtcommissies bestonden. Die weigerden wel aanvragen van kopers die van buiten de streek kwamen. In die zin is het al een verbetering.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, collega's, ik zal niet veel toevoegen aan de context die de heer Demesmaeker heeft geschetst. Men spreekt hier over een rechtsstaat, maar dan moet het mij van het hart dat in een federaal land de rechtsstaat van twee kanten moet worden toegepast. Dat is helaas niet het geval.

De timing van de Panoramareportage was niet toevallig. Het was niet toevallig dat uitgerekend op het ogenblik dat men in verband met Brussel-Halle-Vilvoorde in de rechte lijn zou gaan een zogenaamd onthullende reportage op de buis werd gebracht over een aantal praktijken, formeel of informeel, die inderdaad al tientallen jaren in verscheidene gemeenten, ook de mijne, bestaan.

Men moet weten wat men wil. Langs de ene kant vraagt men om het Vlaamse, het Nederlandstalige karakter van de Rand te vrijwaren. Als burgemeesters en schepenen daarin wat creatief proberen te zijn, worden zij door ons, masochisten die we zijn, teruggedrukt. Ik vraag mij soms af wat er fout is om aan een bouwpromotor te vragen zich vooral te richten op een cliënteel dat een band heeft met de streek, eventueel met de gemeente, zelfs qua taal. Collega's, als men dat niet doet, laat men de vrijheid aan de promotor om te rekruteren waar hij wil. En dat is dan blijkbaar wel allemaal in orde. Onder meer zo werden de faciliteitengemeenten verfranst, doordat men zeer bewust op de Brusselse Franstalige markt ging adverteren, tot zelfs in Waals-Brabant toe.

Dat hebben wij in de faciliteitengemeenten ook meegemaakt. Men ging rekruteren in Franstalig Brussel en in Waals-Brabant. Men bewerkte zeer duidelijk de Franstalige markt om naar de faciliteitengemeenten te komen wonen. Men deed dat met politieke bedoelingen. En wij beschuldigen elkaar nu van onwettige praktijken wanneer burgemeesters creatief willen zijn.

Van twee dingen één. Willen wij het Nederlandstalig en Vlaams karakter van de Rand werkelijk bewaren? Dan moeten we die mensen de mogelijkheden geven. In die zin kan ik mij ten dele aansluiten bij de vragen of dat al dan niet onwettig is, of er een kader nodig is of

niet. Minister, ik hoop op een goed antwoord. Maar begin niet met een decretaal kader als we ons nog vier of vijf belangenconflicten willen besparen.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Voorzitter, ook de kust is een van die gebieden waar een grote druk heerst op de bouwgronden, en niet alleen van de Franstaligen en de Brusselaars en de Vlamingen. Ze zijn allemaal welkom. De druk op de bouwgronden is groot. Onze eigen inwoners reclameren omdat zij moeten uitwijken naar de buurgemeenten. Daarom hebben wij in het schepencollege beslist om met de bouwpromotoren afspraken te maken om een West-Vlaamse taalvereiste in te voeren. *(Opmerkingen)*

Wij vragen om in de toekomst uitsluitend reclame in het West-Vlaams te voeren. Het is een goed idee van de burgemeesters van de Randgemeenten. Wij zullen ook onze ruimtelijke uitvoeringsplannen aanpassen als de bouwpromotoren willen tegemoetkomen aan die West-Vlaamse eis. Ik hoop dan ook dat daar niets onwettelijks aan is. We zullen hier met aandacht luisteren naar het antwoord van de minister.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns: Voorzitter, collega's, het standpunt van mijn fractie is dat het belangrijk is dat we een duidelijk onderscheid maken tussen initiatieven die dienen om wonen betaalbaar te houden en initiatieven die dienen om het Nederlandstalige karakter van de Vlaamse Rand te vrijwaren en te versterken. Beide zijn belangrijk, voor beide wordt een beleid gevoerd, maar je mag ze niet met elkaar vermengen. Het is belangrijk dat er een woonbeleid wordt gevoerd om wonen in eigen streek betaalbaar te houden. Daarvoor bestaan meerdere instrumenten. Er zijn er al meerdere aangehaald: sociale koopwoningen, sociale huurwoningen, 'Wonen in eigen streek', Vlabinvest. Maar volgens ons kan het niet dat het woonbeleid wordt gebruikt als middel om het Nederlandstalige karakter van de Vlaamse Rand te versterken. Minister, bent u het ermee eens dat het woonbeleid en de taalpolitiek twee verschillende doelstellingen zijn, die we niet met elkaar mogen vermengen?

De voorzitter: De heer Van Eyken heeft het woord.

De heer Christian Van Eyken: Voorzitter, minister, collega's, als reactie op wat de heer Van Rompuy zei, dat zulke praktijken of beslissingen of wat dan ook voer zijn voor ons, zou ik willen zeggen dat ik daar niet speciaal happig op ben. Het is een jammerlijke zaak dat het gebeurt. Ik kan u zeggen dat doordat het op Pasen werd bekendgemaakt, de twee eerste dagen van mijn vakantie in het buitenland verpest waren. *(Gelach/Opmerkingen)*

Men spreekt hier veel over de verfransing van de Rand. Ik vind de uitspraak van voormalig minister Vandenbroucke beter. Het gaat hier meer over een 'ontvlaamsing' of 'ontnederlandsing' van de Rand. Er is effectief een druk op de Rand. Het is niet alleen een druk van Franstaligen, het is een internationale druk. Die druk komt uit Brussel. Ik vind het jammer dat men altijd zegt dat de Franstaligen dit en de Franstaligen dat.

Ik ben het niet eens met een aantal zaken die in dit parlement werden goedgekeurd. Er bestaat een wettelijk kader rond de Vlaamse Wooncode en rond 'Wonen in eigen streek', enzovoort. Maar ik denk dat we hier, zoals ook in andere gevallen, een brug te ver gaan. De overheid, hier de burgemeester of de schepen van Ruimtelijke Ordening, komt tussen op de privémarkt. Deze initiatieven proberen een invloed uit te oefenen op wat er gebeurt op de privémarkt.

Er zijn afspraken tussen een overheid en een projectontwikkelaar. Het is een inmenging vanuit de overheid in de privémarkt. Zoals de heer Van Rompuy heeft gezegd, zijn het onwettige praktijken van die burgemeesters, formeel of informeel. Er is toch een verbod op discriminatie en er bestaat toch ergens nog een vrijheid van vestiging. De mensen mogen zich toch vestigen waar ze willen. Via 'Wonen in eigen streek' gaat men bepaalde percelen voorbehouden, dat weet ik wel, maar men kan zich toch niet begeven op de privémarkt en elke ongewenste persoon weren. Tot waar gaat men als men zulke praktijken duldt?

Minister, het zijn misschien maar verklaringen. Het zijn misschien maar formele of informele contacten, maar het feit dat die projectontwikkelaar een lijst geeft met de kandidaat-kopers aan iemand van de lokale overheid is een schending van het privéleven. Die burgemeester of schepenen maken een screening en kijken na waar ze vandaan komen. Nu zegt men dat het is omdat iemand uit Brussel komt of zo. Maar morgen wordt dat misschien toegepast op iemand van een ander continent, met een bepaalde huidskleur of met een bepaalde politieke of filosofische overtuiging. Men moet opletten met zulke zaken.

Wat is de houding van de Vlaamse Regering in dit dossier? Welke stappen zult u nemen ten aanzien van die besturen om hen te wijzen op de onwettigheid van zulke praktijken?

De voorzitter: De heer Van Der Taelen heeft het woord.

De heer Luckas Van Der Taelen: Minister, collega's, laat ik u meteen geruststellen: ik heb geen fundamentele problemen met wat in die reportage van Panorama besproken werd. Ik heb er weinig problemen mee dat gemeentebesturen aandacht hebben voor sociale problemen in hun gemeente op het vlak van woonbeleid en er aandacht voor hebben dat mensen in hun eigen streek blijven wonen. Mijnheer Demesmaeker, ik hoor wat u zegt over Halle. Ik heb daar heel veel respect voor.

Alleen heb ik één probleem, en daarvoor sluit ik me aan bij de heer Van Rompuy. Ik vrees dat we altijd op het domein van de duidelijkheid en de wettelijkheid moeten blijven. Ik vrees dat we nooit uit het oog mogen verliezen dat onder geen enkele omstandigheid het doel de middelen heiligt. Mijnheer Van Hauthem, u hebt het erover dat het soms een beetje fout loopt met de taalwetgeving aan de andere kant. Dat volg ik, maar is nu 'oog om oog, tand om tand' een nieuwe regel in Vlaanderen? In geen enkele omstandigheid mag men afwijken van de wettelijkheid.

Wat is er gênant aan die uitzending van Panorama? Niet dat er afspraken worden gemaakt met projectontwikkelaars. Ik vond het interessante aan die uitzending vooral dat men de parallel heeft gelegd met Québec, waar veel Franstaligen mee flirten, terwijl daar de taalvereisten veel draconischer zijn dan in Vlaanderen. Ik heb al in veel discussies met Franstaligen opgeworpen dat als ze bezwaren hebben tegen bepaalde Vlaamse regels en decreten, ze maar eens naar Québec moeten kijken. Het is veel strenger. Ook in Quebec zijn de zaken duidelijk.

Wat het enige gênante is waarvan ik vind dat u ertegen moet optreden, zijn de twee uitspraken van die twee burgemeesters die duidelijk over de grens gaan. Het gaat niet over het feit dat ze afspraken maken met bouwpromotoren. Het gaat niet over het feit dat ze vragen om geen reclame te maken in andere talen omdat ze vooral aan de eigen bevolking een kans willen geven. Het gaat erover dat ze de schijn hebben gewekt dat er een grijze zone is. Het gaat er een beetje over dat je de burgemeester hoort zeggen: "I made him an offer he couldn't refuse". Ik hoop dat hij weet uit welke film het komt: The Godfather. Dat kunnen wij ons niet permitteren. Wij kunnen in Vlaanderen, als het over wettelijkheid gaat, niet met twee maten en twee gewichten werken.

Voor alle duidelijkheid: ik vind ook niet dat de drie burgemeesters moeten worden benoemd omdat ze volgens mij de Vlaamse decreten en omzendbrieven niet toepassen. Laat dat duidelijk zijn. Maar als u de wettelijkheid pleit – en veel Franstaligen begrijpen niet dat wij zo legalistisch zijn, ik begrijp dat wel –, dan kunnen we aan de andere kant niet toelaten dat een burgemeester op de openbare omroep komt zeggen dat "als een promotor niet doet wat wij vragen, hij het de volgende keer wat moeilijker zal hebben als hij een aanbesteding komt vragen". Mijnheer de minister, collega's, dat is er volgens mij zwaar over. Ik vind dat elke burgemeester, of hij nu uit de Rand komt of vanwaar dan ook, voor zoiets moet worden terechtgewezen. Wij kunnen toch niet aanvaarden dat een burgemeester zoiets zegt. Het gaat in tegen elke wettelijke regel van aanbesteding. Dat kan toch niet.

Als we in de Rand sterk willen blijven staan, moeten we daartegen vechten, anders geven we onze tegenstanders argumenten op een gouden schoteltje. Zelfs al zouden het voor onze tegenstanders geen argumenten zijn, dan nog heb ik het er zeer moeilijk mee dat een burgemeester gaat suggereren dat iemand bij hem moet komen om iets te ‘arrangeren’. Daar leek het toch heel sterk op. Hoe kunnen we ons dan verdedigen tegen de suggestie van een slechtwillend journalist? Die zijn er natuurlijk. Er zou sprake kunnen zijn van een zekere gevoeligheid voor bepaalde gestes, en voor je het weet wordt er gesuggereerd dat bepaalde burgemeesters – vergeef me de uitdrukking – omkoopbaar zijn. Je weet toch dat zoiets gaat gebeuren als een burgemeester zegt dat “als je de regels niet volgt, je er volgende keer niet bij bent”. Laat het ons bij die regels houden. Als we de regels niet respecteren, dan verzwakken we de verdediging van de Vlaamse Rand.

Mijnheer de minister, u moet de burgemeesters eens vriendelijk op de vingers tikken – ze hebben misschien toegegeven aan wat electorale koorts –, maar laat er geen onduidelijkheid over bestaan. Men mag afspraken maken met promotoren, maar niet zeggen dat alles in handen ligt van een burgemeester die als een soort keizer gaat beslissen over wat er in zijn gemeente mag en niet mag.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, er zijn heel veel betogen geweest, met heel veel meningen. Ik zal in mijn antwoord een aantal aspecten benadrukken van het beleid van deze Vlaamse Regering.

Er zijn twee zaken. Er is het woonbeleid, dat sommigen onder u veel beter kennen dan ik. U weet dat de Vlaamse Regering met minister Van den Bossche een eigen woonbeleid voert dat erop gericht is om overal in Vlaanderen betaalbare en kwalitatieve woningen ter beschikking te stellen. Dat is een doelstelling die wij vooropstellen en die ook heel breed wordt gedeeld.

We stellen vast dat op een aantal plaatsen in Vlaanderen deze doelstelling onder druk staat en dat er problemen mee zijn. Er zijn hier ook voorbeelden van gegeven. Dit wonen komt onder druk door de hogere prijzen die ontstaan en die ertoe leiden dat mensen van ter plaatse het vaak moeilijk hebben om aan een stukje grond te geraken om een woning te verwerven. Dit doet zich op verschillende plaatsen voor, niet alleen in de Vlaamse Rand. Het doet zich ook voor in Noord-Limburg en aan de Vlaamse kust. Ik heb in mijn beleidsnota de omgevingsanalyse in de Vlaamse Rand heel duidelijk geschetst. Een van de problemen daar is dat er een heel grote inwijking is. Sinds 1997 zijn 40.000 mensen uit Brussel in de Vlaamse Rand komen wonen. In de Vlaamse Rand zijn de woonprijzen dan nog eens zeer duidelijk veel hoger dan elders in Vlaanderen, namelijk 30 tot 35 percent hoger. Er is dus een acute problematiek die zich elders ook voordoet.

De Vlaamse Regering voert dus een beleid dat er op gericht is om ervoor te zorgen dat mensen kunnen beschikken over kwalitatief betaalbare woongelegenheden. Ik wil het nog eens beklemtonen voor diegenen die het anders zouden willen interpreteren, dat het een beleid is dat niet gericht is tegen iemand, dat niet gericht is op uitsluiting, dat insluitend is en gericht is op integratie tot het behoren tot een gemeenschap. Ik wil dat heel duidelijk maken, want ik weet dat er mensen zijn die malafide interpretaties geven aan dit woonbeleid dat de Vlaamse Regering voert – niet alleen deze regering, maar ook de vorige – en dat ook heel breed wordt gedragen.

Een ander punt van het beleid van de Vlaamse overheid is het taalbeleid, het beleid in en rond de Vlaamse Rand. Ik ben niet de eerste minister die dat beleid voert. We willen er allemaal een heel actief beleid voeren tegen wat ik in mijn beleidsnota ‘de ontnederlandsing’ noem die manifest en heel sterk is. Kijk naar de cijfers in mijn beleidsnota. We hebben er uitvoerig over kunnen praten. Kijk naar het aantal kinderen van wie de thuistaal niet het Nederlands is. Er is een heel urgente problematiek van ontnederlandsing. De Vlaamse Regering en ik,

bevoegd voor de Vlaamse Rand, voeren daar een actief beleid. Dit is ook deel van het regeerakkoord.

Ik stel vast dat de lokale besturen evenzeer zo'n beleid voeren en dat ze daar allerlei middelen voor ontwikkelen. Burgemeesters en schepencolleges doen dat met een beleid gericht op onthaal. Er is heel vaak een schepen voor Vlaamse aangelegenheden omdat ze worstelen met de problematiek van de grote inwijking, met de problematiek van integratie en inburgering. In dat beleid worden ze gesteund door de Vlaamse Regering en door mij. Ze hebben het heel moeilijk. Ze hebben dat ook publiekelijk gezegd. Ze worden er dagelijks mee geconfronteerd. Een aantal onder u woont in de Vlaamse Rand. Ik begin de problematiek meer en meer te kennen maar wie er niet woont, heeft het vaak moeilijk om zich in te leven in wat de situatie is van die ontnederlandsing met alle gevolgen van dien: het niet meer hebben van een gemeenschap, het niet meer hebben van integratie, maar integendeel komen tot een gesegregeerde situatie.

Ik kom tot de reportage die initieel vooral de bedoeling had – de heer Van Der Taelen heeft er ook op gewezen – om een vergelijking met Québec te maken. Ik wil er nog even op wijzen dat de territorialiteitspolitiek in Québec – trouwens in alle landen van de Francité – veel sterker is dan bij ons. De taalwetgeving is er veel stringenter en gaat veel verder. Ik heb het gevoel dat die vergelijking weggedeemsterd is precies omdat men gaan focussen is op een aantal uitspraken van burgemeesters. Laat ons niet vergeten dat de Francité een beleid voert, dat is gericht op territorialiteit waarbij wie in een bepaald gebied gaat wonen, zich ook moet aanpassen. Dit wordt op een veel strengere manier vereist dan in onze taalwetgeving.

In die reportage gaat het om vrijwillige afspraken waarbij aan bouwpromotoren bijvoorbeeld wordt gevraagd om publiciteit te voeren in het Nederlandstalig gebied en om dat uitsluitend in het Nederlands te doen. Aan die bouwpromotoren zou soms ook worden gevraagd om informatie te willen geven over de kandidaat-kopers zodat de gemeente de kandidaat-kopers kan contacteren en kan stimuleren om Nederlands te leren als dat nodig zou zijn.

Een aantal mensen – de heer Sanctorum en de heer Demesmaeker – hebben erop gewezen dat je dat niet moet dramatiseren en dat niet uit zijn context moet halen, maar dat je het moet zien in de context van dit programma. Vaak zijn uitspraken geïsoleerd komen te staan, maar ik onthoud uit die reportage in alle geval dat er op geen enkele manier verplichtingen worden opgelegd aan de bouwpromotoren, wat trouwens ook niet zou kunnen.

Mijnheer Van Der Taelen, ik vind het een beetje jammer dat u insinueert – bepaalde pers heeft het woord 'maffia' in de mond genomen – dat met die uitspraak burgemeesters de schijn zouden kunnen hebben gewekt dat ze omkoopbaar zijn. Ik weet dat u het niet in de letterlijke zin bedoelt – dat hoop ik toch –, maar laat het ons alstublieft uit die sfeer houden. Ik denk niet dat een van die burgemeesters het op die manier heeft gebracht. Ik ga ervan uit dat ze bekommerd zijn om het Vlaamse karakter van hun stad en hun gemeente.

Collega's, we mogen dit absoluut niet overdrijven. Ik verwijs trouwens naar het recente interview in Trends van de voorzitter van het Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars, de heer Machon, die zegt dat hij de commotie rond het vastgoed in de Rand niet begrijpt. Hij zegt: "Integendeel, ik vind dat een opgeklopt verhaal". Hij benadrukt dat indien de vastgoedmakelaars in dat verband daadwerkelijk problemen zouden hebben, ze dan ongetwijfeld bij hun vastgoedfederatie zouden aankloppen. U weet dat het allemaal mensen zijn die weten hoe de rechtsstaat in elkaar zit en die opkomen voor hun rechten. Je kunt als gemeentebestuur verkavelingen verlenen aan iemand die je sympathiek vindt, maar je moet dat ook doen aan iemand die je niet sympathiek vindt. Elke verkavelaar die een aanvraag indient en die beantwoordt aan de ruimtelijke voorwaarden, zal die verkrijgen. Als de gemeente die ten onrechte weigert, dan zal daar beroep tegen komen. Er zal specifiek toezicht zijn. Dat zal niet bij mij zijn. Ik ben 12 jaar schepen van Ruimtelijke Ordening geweest. Wie beantwoordt aan de ruimtelijke voorschriften, die kan een verkaveling krijgen. Zo is dat. Laat

ons de commotie daarrond toch een beetje relativeren. Tot daar mijn bedenkingen bij de reportage als minister van de Vlaamse Rand.

Ik heb in elke verklaring die ik heb afgelegd, zowel aan de geschreven pers als aan radio en televisie, twee klemtonen gelegd. Ik heb het beleid in de Vlaamse Rand beschreven. Ik heb gezegd dat ik achter burgemeesters en lokale besturen sta die een beleid voeren om de ontnederlandsing tegen te gaan. Maar ik heb mij – en ik heb het altijd met zoveel woorden gezegd als minister van Binnenlands Bestuur – op geen enkele manier uitgesproken over de eventuele wettigheid of onwettigheid van wat zich voordoet. Ik heb ook geen enkele formele klacht ontvangen. Mij is geen geval bekend van mensen die zeggen dat ze geweigerd zijn of dat ze gediscrimineerd zijn of hoe je het ook zou mogen omschrijven. Dit is niet aan mij voorgelegd.

Een minister van Binnenlands Bestuur treedt op als er klachten zijn en als hij daardoor wordt geadieerd. We hebben geen goedkeuringstoezicht, trouwens in deze zou het een specifiek toezicht zijn en zou het bij Ruimtelijke Ordening zitten. Burgers die zich ten onrechte geweerd voelen of gediscrimineerd voelen, zouden evenzeer een burgerlijke procedure kunnen voeren. Maar wat mij betreft, handhaaf ik deze regel niet alleen in deze maar ook in andere zaken: als zich een probleem zou voordoen waar ik als minister van Binnenlands Bestuur mee zou worden geconfronteerd, dan doe ik vooraf geen uitspraken over de wettigheid. Als er een klacht komt, dan voert mijn administratie een grondig onderzoek en geeft mij advies. Wat wettig is, wordt niet vernietigd. Wat onwettig is, kan niet, daar ben ik zeer duidelijk in. Als zich extreme gevallen zouden voordoen zoals ze hier geschetst zijn, dan weet iedereen dat niets kan wat tegen de wet is, wat discriminerend is of wat uitsluitend is.

Moet ik een decretaal initiatief nemen? Neen. Er is een woningbeleid dat op een goede manier wordt gevoerd door mijn collega-minister bevoegd voor Woonbeleid. Wat het Binnenlands Bestuur betreft, zijn er voldoende algemene regels die toelaten dat er toezicht gebeurt als er onwettigheden zijn. Want daarover spreken we dan. De minister van Binnenlands Bestuur wordt geadieerd op het moment dat er klachten zijn. Dan onderzoeken we dat op een objectieve manier, zonder daar vooraf enige publieke uitspraak in deze of gene zin over te doen. Ik probeer mij daaraan te houden. Maar ik kan u verzekeren dat wij een administratie hebben die dat heel grondig doet, die dat uitpluist en mij dan een advies geeft, waarna de minister de beslissing moet nemen.

Ik zie dus geen aanleiding, mijnheer Reekmans, om een initiatief te nemen, zeker niet in de woonproblematiek, want dat is niet mijn bevoegdheid. Maar ook vanuit het oogpunt van Binnenlands Bestuur vind ik dat er geen enkel decretaal initiatief of kader of wat dan ook zou moeten worden gemaakt in dezen.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Minister, u klinkt nu een heel stuk genuanceerder dan in uw reactie op paasmaandag. Toen hebt u namelijk de terminologie in de mond genomen dat u die burgemeesters en hun handelwijze ‘toejuicht’. Die term hebt u gebruikt, ik verzin dat niet. Vandaag wijst u heel duidelijk op het wettelijke kader en op de beperkingen waarmee men rekening moet houden.

‘Bezint eer ge begint’ is ook een bekende Vlaamse uitdrukking. We voelen allemaal aan onze ellebogen dat de burgemeesters van Gooik, Overijse en Vilvoorde daar al voor een stuk de campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2012 op gang hebben getrokken. Nadien zijn ze wat geschrokken van het effect van hun eigen woorden. Maar zelfs al worden zinnen geïsoleerd, ze zijn wel uitgesproken. Dat is dus ook onloochenbaar.

Tijdens de vorige legislatuur ben ik heel vaak geïnterpelleerd door de heren Van Rompuy, Van Hauthem en Demesmaeker, mijn vaste fanclub, zowel in de commissie Binnenlands Bestuur als in de commissie Wonen als in de commissie Vlaamse Rand, over taalvereisten in de koopsector. Ik moet vandaag geen half woord terugnemen van wat ik ooit in het verleden

heb gezegd. Ik heb mij altijd gehouden aan het advies van de juristen, die zeiden dat dat in de sector van de sociale huur wel kan – en in mijn eerste termijn heb ik dat ook in detail uitgelegd –, maar dat het niet kan in de sector van de koop. “Waag je daar niet aan, want je zit op een hellend vlak”, zei men mij. Men gaat immers niet alleen de kooptransacties in vraag stellen, maar ook – en dat is politiek heel belangrijk – die dingen die wettelijk wel bonafide zijn, zoals de niet-benoeming van de drie burgemeesters en het Nederlands in de sector van de sociale huur, komen dan opnieuw onder vuur te liggen. Dat kost ons inderdaad geloofwaardigheid, terwijl we daar het wettelijke gelijk aan onze kant hebben.

Ik ben het debat ook nooit uit de weg gegaan. Ik vind het nog altijd doodjammer dat de huidige minister van Woonbeleid de vragen daaromtrent doorschuift naar de minister van Binnenlands Bestuur en de Vlaamse Rand en zelf niet heel nadrukkelijk een standpunt inneemt. Ik ben zelf altijd de uitdaging aangegaan om dat debat te voeren.

Minister, u hebt benadrukt dat de wettelijkheid moet worden gehandhaafd. Voorrangsregels kunnen. Dat bestaat in de hele Europese Unie. Uitsluitingscriteria op basis van taalkennis of nationaliteit kunnen niet. Maar wat zeker niet kan, is intimidatie. Dat standpunt moeten we toch ook heel duidelijk durven te verwoorden, over de partijgrenzen heen. Intimidatie, dat is wat er uiteindelijk is gebeurd. Er is ook nooit een rectificatie op gekomen. Men zegt dat diegenen die het spel niet meespelen, in de toekomst naar vergunningen kunnen fluiten. Dat kan niet als handelwijze of als leidraad voor een bestuur. Men kan bekommerd zijn over het wonen in eigen streek en de betaalbaarheid van de huisvesting op het grondgebied van zijn gemeente of stad, maar men is tenslotte wel burgemeester van iedereen. Een burgemeester is burgervader of burgermoeder van elke inwoner. Dat past in een Vlaamse traditie, maar dat lijkt nu ook verloren te gaan.

Wat de verwijzing naar Québec betreft: het is niet alleen omdat het geen deel is van de Europese Unie en dat men dus niet met Europese bepalingen zoals het vrije verkeer van personen rekening moet houden, maar ik hoop dat die realiteit nooit de werkelijkheid wordt in Vlaanderen, want daar haak ik op af. Daar wil ik absoluut niets mee te maken hebben.

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik blijf erbij dat de hele heisa een beetje overtrokken is en voor een deel ook georkestreerd. Ik vind het jammer dat hier mensen – ook burgemeesters – bij naam worden genoemd en aangevallen, want die mensen hebben hier niet de kans om zich te verdedigen en de hele context te schetsen. We moeten toch een verschil maken tussen de manier waarop iets wordt verwoord en in een reportage wordt gebracht en de manier waarop het in de praktijk wordt uitgevoerd.

U hebt gelijk, minister, het is op dit moment niet aan ons om te zeggen of de maatregelen die men in een aantal gemeenten neemt, al dan niet onwettelijk zouden zijn. Wij zijn niet de inquisitie. Ik betreur die sfeer waarin men mensen aan het kruis nagelt.

Ik moet u trouwens zeggen dat wij in Halle al sinds begin jaren negentig dergelijke protocollen afsluiten met bouwpromotoren. Over die projecten waar de stad ook zelf aan heeft meegewerkt, zijn er nooit klachten gekomen. Dit wordt ook volmondig gesteund door alle fracties in de gemeenteraad, inclusief de vertegenwoordiger van Groen!, inclusief sp.a en alle andere fracties die erin vertegenwoordigd zijn. Zij wonen natuurlijk in de Vlaamse Rand en weten dus waarover het gaat. Zij beseffen dat het proces en de mechaniek van die ontnederlandsing en verfransing een sociaal onrechtvaardig proces is, dat te maken heeft met taalkundige, culturele en sociale verdringing en dat botst met het rechtvaardigheidsgevoel van iedere politicus die zijn job naar behoren probeert te doen.

Dan is het mijns inziens volkomen legitiem om maatregelen uit te werken en creatief te zijn. Natuurlijk binnen de wettelijke klijtlijnen, maar ik blijf erbij dat wij niets onwettelijks doen en dat de meeste gemeentebesturen wat dat betreft ook niets ten laste kan worden gelegd of verweten kan worden.

Ik blijf erbij dat dit een beetje overroepen is. Ik vind het spijtig dat men een kruistocht probeert te ondernemen tegen een aantal mensen die proberen hun verantwoordelijkheid te nemen in de Vlaamse Rand. Het lijkt wel een soort masochisme van Vlaamse kant. Ik zou iedereen – de heer Van Rompuy, de heer Van Der Taelen, mevrouw Robeyns – willen oproepen om eens in de spiegel achteraan te kijken. Daar hangt een mooie spreuk boven: “Love yourself, so you can love somebody else.”

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, minister, collega's, je zou bijna denken dat we met deze Vlaamse meerderheid de Walen binnenkort niet meer nodig hebben om op tafel te kloppen als er iets verkeerd loopt. Dat doen de eigen meerderheidsleden zelf wel.

We moeten dit inderdaad niet dramatiseren en uit zijn context halen, minister, maar een belangrijk punt in dit debat is dat het wel een lid van de meerderheidspartijen was dat dat deed, en niet de oppositie. Het is ook ‘du jamais vu’ in Vlaanderen, mijnheer Van Rompuy, dat een lid van een meerderheidspartij als eerste voor de tv-camera's staat om te reageren tegen de eigen Vlamingen en te zeggen dat zij in een tv-reportage onwettige praktijken aan het doen waren.

Overtrokken of niet, de problematiek kwam wel naar boven, beste collega's. De minister van Wonen neemt inderdaad zelf geen standpunt in. Maar dat is ook logisch, als ik een lid van de sp.a-fractie hier hoor zeggen dat de taalproblematiek en het woonbeleid niet vermengd mogen worden. Ik ben van Vlaams-Brabant, mevrouw Robeyns, u bent van Limburg. In de Vlaamse Rand is dat nu eenmaal wél vermengbaar, want anders kun je daar geen degelijk beleid voeren om de Vlaamse Rand te versterken. Ik raad u aan om toch even uw collega's uit Halle-Vilvoorde te raadplegen en de minister van uw partij aan te raden om even naar de Vlaamse Rand te komen, zodat ze daar eens een standpunt over kan innemen, net zoals haar voorganger, de heer Keulen, dat destijds heeft gedaan. Want dat is nodig.

Ik hoorde de heer Van Der Taelen daarnet spreken over de verdediging van de Vlaamse Rand. We moeten de Vlaamse Rand niet gaan verdedigen, we moeten hem dringend gaan versterken. Dat is een verschil van één woord, maar wel een heel belangrijk woord.

Minister, over één punt blijf ik ook na uw antwoord wat op mijn honger zitten. Er is inderdaad geen klacht, maar van u, als overtuigde Vlaming en lid van een partij met een stevig Vlaams programma, had ik toch wel een antwoord verwacht over de wettigheid of onwettigheid van die maatregelen. Ik had verwacht dat u de mensen die dat onwettig noemden, ten minste van antwoord zou dienen, indien er maar een onwettig fenomeen aanwezig zou zijn. Ik betreur dat u dat niet doet, want het feit dat u geen standpunt inneemt, is, zeker in deze dagen, koren op de molen van de Franstaligen. Die timing is inderdaad niet toevallig. Wij, Vlamingen, zijn erin geslaagd om dit zelf op de agenda te zetten, zodat de Franstaligen dit gretig zullen kunnen gebruiken. *(Opmerkingen van de heer Joris Van Hauthem)*

Daarom heb ik mijn vraag om uitleg ook ingediend, mijnheer Van Hauthem.

Ik wil er toch nog eens op aandringen, minister, dat u uw administratie nu al preventief laat bekijken of dit überhaupt onwettig is en dat u overleg pleegt met uw collega van Wonen, zodat de minister van Wonen eindelijk eens een standpunt heeft over Wonen en de taalproblematiek. Want dat is er vandaag niet in de Vlaamse Rand, mevrouw Robeyns.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Collega's, ik heb daarnet al gezegd dat we hier geen wedstrijdje spelen wie de beste Vlaming is. Ik sta al een aantal jaren op de bres in de Vlaamse Rand. Minister Bourgeois spreekt over de verfransing en dergelijke meer. Ik ben daar ook al 20 jaar mee bezig. Ik heb op dat vlak dus van niemand lessen te ontvangen, mijnheer Demesmaeker. Als ik iets gezegd heb over deze problematiek, is dat omdat ik erom bekommerd ben het beleid dat wij in de Vlaamse Rand voeren, volledig te omkaderen in een wettelijkheidsfeer.

Daarom hebben wij in de gemeente Zaventem, hoewel het niet eenvoudig was, een gemeentereglement gemaakt om net zeker te kunnen zijn dat, als we die kavels verkochten aan de mensen die erop ingetekend hadden, dat nooit kon worden vernietigd. En dat is ook niet vernietigd, ondanks alle klachten die er zijn geweest.

Als wij in de Vlaamse Rand afwijken van de lijn van de wettelijkheid, zijn we verkeerd bezig. In Halle heb ik geen probleem, maar dat is iets totaal anders dan wat er gesuggereerd is. Of ze dat in de praktijk toepassen, daar heb ik mijn twijfels bij. De heer Sanctorum is ook schepen geweest in Overijse, en de verfransing in Overijse gaat nog sneller dan in andere gemeenten. Je ziet trouwens dat het aantal verkozenen in Overijse hoger ligt dan elders, hoewel het verder van Brussel ligt.

Er wordt daar ook aan verbaal opbod gedaan: “Ik ben de strafste Vlaming, ik screen ze.” In Lennik is dat ook zo. Op dat vlak mogen we onder Vlamingen toch ook nog eens de waarheid zeggen? Mogen wij er hier onder elkaar in het Vlaams Parlement al niet meer over discussiëren of zoiets wettelijk is of niet? Dat wordt mij kwalijk genomen. Men noemt mij een verrader, omdat ik iets naar buiten breng dat de Vlaamse posities verzwakt. Waarom zijn wij hier in het parlement verkozen? Om decreten te maken. Ik heb dat Woondecreet ook goedgekeurd.

We zijn nu 2 maanden verder. Het Woondecreet is kaduuk, collega's. We gingen het aanpassen voor Pasen. Ik heb vandaag op een website gelezen dat er weer drie gevallen zijn, namelijk in een woonuitbreidingsgebied, dat inmiddels woongebied is geworden, en waar het eigenlijk niet van toepassing is omdat er een verschil is tussen de memorie van toelichting en het feitelijke decreet. We maken ons op dat ogenblik onmogelijk. We moeten ons weer gaan excuseren ten aanzien van een aantal mensen.

Hetzelfde geldt voor dit hier. Ik vraag niet dat die burgemeesters gesanctioneerd worden of op de vingers worden getikt. Maar ik wil ook wel doorgaan voor een goede Vlaming. Doordat ik die screening niet doe, word ik op den duur bekeken als een handlanger van Maingain. *(Gelach/Opmerkingen)*

Ik heb verschillende communiqués gezien waarin staat dat Van Rompuy de burgemeesters van de Vlaamse Rand op hetzelfde niveau plaatst als de drie niet-benoemde burgemeesters. Ik heb dat in partijcommuniqués gelezen! De heren Van Hauthem en Laeremans zeiden hetzelfde.

We staan misschien voor discussies over BHV. *(Opmerkingen van de heer Peter Reekmans)*

Als er ooit iets over BHV wordt gelist, dan moet die beslissing in wetten en bijzondere wetten worden omgezet. Dat kan maanden aanslepen.

Als we in deze commissie niet meer onder Vlamingen op een normale manier kunnen discussiëren over de goede aanpak, dan is er een probleem. De minister zei hier dat hij geen wettelijk initiatief zal nemen. Hij weet zeer goed dat het wettelijk onderbouwen van dit soort screening door de privésector ongrondwettelijk is. Iedereen weet dat.

We moeten wel goed oppassen over de manier waarop daarover wordt gecommuniceerd. Ik heb geen problemen met een algemeen kader waarbij men bouwpromotoren zegt dat ze respect voor de streek moeten opbrengen. Maar dat is iets anders dan koperslijsten opvragen en dan beslissen wie wel en wie niet mag kopen. Als Vlaming en als inwoner van die streek wil ik dat niet. Wij zeggen dat de Franstaligen welkom zijn, maar ze moeten zich wel aanpassen en onze taal leren. Als ons beleid in de Rand erop is gericht om mensen te weigeren, dan is dat niet goed. We moeten ze verwelkomen.

Het probleem is steeds minder een probleem van Franstalige bourgeois. Meestal zijn de opkopers van huizen migranten van de tweede en derde generatie. Zij zijn niet langer de armen zoals hun ouders dat waren. Men stelt dat in mijn gemeente vast, en ook in Vilvoorde en in Sint-Pieters-Leeuw. We moeten die mensen verwelkomen en hen de taal laten aanleren.

Ons onderwijs wordt steeds meer door dat soort mensen bevolkt. Dat is wat we moeten doen, en dat moet in een wettelijk kader gebeuren. Als we dat aanpakken in een sfeer van nood breekt wet, dan hebben we geen been om op te staan, ook niet in het parlement. Want dat is onze hoofdtaak: decreten goedkeuren en ze toepassen.

De heer Joris Van Hauthem: Ik dank u voor het antwoord, minister. U bent een beetje op de vlakte gebleven als het ging over de wettelijkheid, en ik begrijp dat ook wel.

Ik heb toch nog twee bedenkingen. Een: ik begrijp de redenering dat we ervoor moeten zorgen dat we de rechtstaat moeten respecteren. Ik denk dat we dat tot nu toe altijd hebben gedaan. Maar ik herhaal het: als we op juridisch vlak het gelijk aan onze kant hebben, dan past men er op politiek vlak wel een mouw aan.

Dat is men nu met de burgemeesters aan het doen. Wij hebben het bij het rechte eind, en het is onze bevoegdheid. Maar men werkt nu aan scenario's om ons die bevoegdheid af te nemen. In Voeren is dat ook gebeurd. We hadden het gelijk aan onze kant, maar de wet stond hen niet aan en daarom hebben ze dan maar gewoon de wet veranderd.

Twee: natuurlijk moeten en mogen we in het parlement debatteren. Ik heb hier trouwens over dit onderwerp geen vraag ingediend. Het heeft me evenwel gestoord dat men uit die reportage – waarvan het moment van uitzenden niet toevallig was – een of twee uitspraken heeft gelicht en die heeft aangegrepen om vanuit Vlaanderen zelf de sfeer te creëren dat alle burgemeesters daar malafide praktijken organiseren. En dat deed men op basis van één uitspraak. Men had beter eens nagegaan wat er eigenlijk aan de hand is. Maar dat gebeurde niet. Zo wekte men de sfeer dat alle burgemeesters van alle randgemeenten zwaar over de schreef gingen en de wettelijkheid niet respecteerden – wat niet waar is. Vandaar dat ons communiqué de titel droeg: “De VRT heeft de val opgezet en Van Rompuy is er met twee voeten in gestapt.”

De heer Marc Vanden Bussche: Het is een interessant debat. Ik denk niet dat we hier een wedstrijd moeten organiseren voor wie de beste Vlaming is. We moeten ons focussen op de vraag of er een wettelijk kader is om aan bepaalde verzuchtingen tegemoet te komen. De heer Keulen verwees naar de voorrangsregeling, en dat lijkt me de enig wettelijke basis om dergelijke voorrangsregeling uit te werken.

Het is een andere zaak als men zegt dat er in de wandelgangen bepaalde verzuchtingen worden ingefluisterd en dat men daar dan rekening mee houdt. Burgemeesters kunnen geen afspraken maken die geen wettelijke basis hebben. Men kan niet zeggen dat men de ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's) zal aanpassen als men inschikkelijk is tegenover zijn verzuchtingen. Dat mag en kan niet. Mijn stelling is de volgende. Iets wat men niet in een gemeentelijke verordening kan opnemen of een publiek gemaakte afspraak die niet de toets van een rechterlijke uitspraak kan doorstaan, kan niet. Alles moet de toets van de Raad van State kunnen doorstaan. Als men die toets vreest, is men de verkeerde weg ingeslagen. De heer Van Rompuy heeft gelijk: een ‘nood breekt wet’-aanpak kan niet.

Vanmiddag ging het over een OCMW. Ondanks een arrest van een hof van beroep hebben bepaalde collega's aangedrongen om ten behoeve van een politiek doel daarmee door te gaan. Dat kan niet. De wettelijkheidstoets moet altijd gebeuren.

De heer Willy Segers: Ik heb aandachtig geluisterd. Als bezorgde randbewoner en schepen bevoegd voor Vlaamse aangelegenheden in een Vlaamse randgemeente heb ik de zaken de afgelopen 14 dagen goed gevolgd. Dit thema ligt ‘in de frontlinie’ zeer gevoelig. Uiteraard mogen we hierover discussiëren, mijnheer Van Rompuy. Maar u hebt daarover wel een uitspraak gedaan waarover we nu pas, 14 dagen later, kunnen praten. De vraag mag over de partijgrenzen heen worden gesteld of die uitspraak politiek opportuun was.

De teneur en accenten in de vragen zijn toch wel bijzonder: het gaat over taalafspraken, over het enkel verkopen van woningen aan Nederlandstaligen, over taalscreening, over het enkel verkopen aan kandidaten die door het college zijn geselecteerd. Kortom, het is een mikmak

die door een tv-programma is veroorzaakt. Laten we de zaken dus tot hun essentie herleiden. Ik heb die uitzending herbekeken. Dat was nodig. Bepaalde woorden, zoals screening, zijn door de journalist in de mond van een burgemeester in kwestie gelegd, die eigenlijk zei dat men dat, als men dat zo bekijkt, screening kan noemen. De dag nadien is de teneur: screening door de burgemeester. We zijn er hier ook over aan het praten. Iedereen die het woord heeft genomen, heeft het daarover gehad. Zo kan men heel wat voorbeelden geven over wat er nu eigenlijk is gezegd.

Ik zou gewoon nog even willen wijzen op het feit dat alle Nederlandstalige burgemeesters en schepenen in de Rand – op Lijst Dedecker na, die nog niet heeft deelgenomen aan de laatste gemeenteraadsverkiezingen – in een gezamenlijk platform zitten. Daar werkt zelfs de gouverneur aan mee met zijn juridische diensten. Men gaat nu toch niet denken dat afspraken die daar gemaakt worden, niet juridisch getoetst en getest zijn en dat men kan zeggen dat iedereen maar wat doet en het liefst zo veel mogelijk buiten de wettelijke grenzen.

Wat bijzonder stoort, is dat je inderdaad vaststelt dat men zich met zulke uitspraken voor een belangrijk stuk desolidariseert van die mensen. In de frontlinie komt dit hard aan, en ik praat nu werkelijk over alle partijgrenzen heen. Dergelijke uitspraken mogen en moeten uiteraard in de commissie worden besproken, maar ik pleit ervoor om in de toekomst niet in bepaalde vallen te trappen en om de timing van dergelijke uitspraken zeker eens te bekijken.

Wat de N-VA betreft, denk ik dat de minister duidelijk heeft geantwoord dat er, zolang er geen klachten zijn geweest, geen sprake kan zijn van onwettelijkheid, want anders was die er al veel langer geweest, misschien zelfs al ten tijde van toenmalig minister Keulen. Zo simpel is dat. Laat ons de zaken met andere woorden niet overroepen. Wat de N-VA betreft, zullen we altijd ons vertrouwen bestendigen in de burgemeesters en de schepencolleges in de Rand van welke politieke kleur ook. Uiteraard moeten ze binnen de wettelijkheid blijven. *(Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy)*

Er is in het voorbije anderhalf uur een paar keer gesuggereerd dat er blijkbaar iets onwettelijks aan de hand is. Ik had gehoopt dat het na 14 dagen doorgesijpeld was dat dit blijkbaar toch maar alleen, op een Franstalige reactie na, in de Nederlandstalige fracties leeft. En dat stoort mij.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik moet niet herhalen wat ik al heb gezegd.

Ik wil nog twee zaken inbrengen. Ten eerste wil ik tegen de heer Keulen zeggen dat ik heel goed weet wat ik heb verklaard. Ik heb een aantal verklaringen gedaan. U kent wat er in de kranten is gepubliceerd. Hele verklaringen worden niet weergegeven. Ik heb altijd twee aspecten beklemtoond. Ik heb het radio-interview dat ik gegeven heb op Radio 1, speciaal door mijn medewerker laten beluisteren. Ik heb op geen enkel moment gezegd dat ik deze of gene maatregel toejuich. Ik heb dat niet gedaan. Ik heb eraan toegevoegd dat ik als minister van de Vlaamse Rand het Vlaamse beleid dat we daar voeren, onderschrijf. Ik ondersteun de burgemeesters, de schepenen, de gemeentebesturen die daar een heel moeilijke strijd voeren – heel wat collega's hebben daar ook de nadruk op gelegd –, een strijd tegen de ontnederlandsing en ter versterking van de Vlaamse Rand. Ik heb dat uitdrukkelijk gezegd.

Verder heb ik gezegd dat ik me niet uitspreek over enige concrete maatregel. Ik doe dat ook niet in andere zaken, want ik word geregeld wel eens geconfronteerd met bepaalde dossiers die zich zullen aandienen of die onderweg zijn. Ik vind het geen behoorlijk bestuur om daarover op voorhand uitspraken te doen. Ik heb dat heel uitdrukkelijk gezegd. We moeten er een beetje mee leren leven dat bepaalde media of kranten een quote brengen, die uit elkaar halen en zeggen dat ik dit onderschrijf, terwijl ik dat niet heb gezegd. Uw conclusie dat ik hier een andere taal spreek dan in mijn eerste reactie, is onjuist. Dat kan ik u heel duidelijk verzekeren.

Ten tweede heb ik heel duidelijk proberen maken wat ik als minister van Binnenlandse Zaken heb gezegd. Ik begrijp dat dit nog altijd niet al te duidelijk is. Ik doe geen uitspraak over deze zaak en ik doe dat ook niet over andere zaken. Ik heb wel gezegd dat ik er ben om ervoor te zorgen dat de rechtsstaat gerespecteerd wordt. Ik kan geen discriminatie of uitzetting dulden. Dat is de toets die er moet gebeuren. Die gebeurt aan de hand van een dossier, van bestuurshandelingen, van onderzoek door de administratie. Dat wordt voorgelegd en op basis daarvan kom ik tot een oordeel.

Ik herhaal wat ik al heb gezegd. Ik vind dat er hier heel veel commotie is over quotes van burgemeesters in een uitzending, die misschien niet altijd heel zorgvuldig zijn geformuleerd. Mensen die in de gemeentelijke praktijk staan, weten echter dat men verkavelaars of aanvragers niet kan uitsluiten als die een dossier hebben dat beantwoordt aan de ruimtelijke voorschriften. Men moet die vergunnen. Weiger je dat als gemeentebestuur, dan komt er een beroep bij de specifieke overheid. Men moet dat gewoon toestaan op gronden van ruimtelijke ordening. Ik denk dat er heel wat sfeer rond is gemaakt. Laat ons vooral, nu we dan toch met een gemengd dossier zitten tussen Vlaamse Rand en binnenlands bestuur, het signaal blijven geven dat we met alle Vlaamse partijen blijven staan achter een heel sterk beleid in die Vlaamse Rand.

De heer Peter Reekmans: Minister, uw standpunt dat u toen in de media hebt ingenomen en vandaag inneemt, is heel correct en gelijklopend.

Maar, collega's, ik heb gadegeslagen hoe leden van de meerderheid hier vandaag met elkaar in debat gaan, en dan zou ik bijna denken dat een Vlaamse oppositie niet meer bestaat. Het is allemaal oppositie tegen elkaar. Dat belooft voor de cohesie van deze Vlaamse meerderheid de komende dagen. Mijnheer Van Rompuy, we hebben vandaag een debat gezien tussen u en de collega's van de N-VA. De aanwezigheid van de fractieleiders toont het belang van de verschillen aan. Deze commissie heeft heel veel bezoek vandaag. Dat toont aan hoe de cohesie van deze meerderheid is.

De heer Marino Keulen: Minister, het is belangrijk dat u die uitspraken doet. Ik kan enkel zeggen wat ik heb gelezen in de krant. Daar stond "de kwalificatie toejuichen". Daar kun je niet naast kijken.

Mijnheer Segers, ik vind dat de heer van Rompuy een heel principieel punt heeft gemaakt. Er dreigt een taboe te komen voor alle maatregelen die met het Nederlandstalige karakter te maken hebben. Men plaatst daar vraagtekens bij, louter vanuit legalistisch standpunt. Je wordt meteen in de hoek geplaatst van de 'onbetrouwbare Vlamingen'.

Dat kan ik rustig zeggen. Ik heb destijds mijn verantwoordelijkheid genomen, gedekt door de hele toenmalige regering. Het werkingsgebied van Vlabinvest is uitgebreid van 6 naar 29 gemeenten, het hele arrondissement Halle-Vilvoorde en 3 gemeenten in het arrondissement Leuven. Er zijn ook meer centen gekomen voor Vlabinvest. We hebben het al gehad over de drie burgemeesters en andere maatregelen, zoals het Nederlands in de sociale huursector. Het gaat ook over inburgering: een warm onthaalbeleid, maar tegelijk heel principieel en duidelijk over bepaalde dingen die we van die nieuwkomers verwachten.

Het is essentieel dat de vrije meningsuiting in een parlement, waarover het ook gaat, altijd gewaarborgd blijft. Goede parlementsleden steken hun nek uit en durven te spreken. Slechte parlementsleden zijn bang en zwijgen. Dat is een bekommernis waar ik me verder voor wil inzetten.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■